

Praktická príručka k uplatňovaniu európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu

v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007
z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach
s nízkou hodnotou sporu

Obsah

1. Úvod	6
1.1. Cieľ a účel európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu	7
1.2. Všeobecný kontext	7
1.3. Historický a politický kontext návrhu	9
1.3.1. Konferencia v Down Hall	9
1.3.2. Politický kontext	10
1.4. Vývoj európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ESCP)	10
1.4.1. Prvé kroky vedúce k návrhu	10
1.4.2. Rokovania a šesť zásad	11
1.4.3. Zmenené nariadenie o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu – prehľad	12
1.5. Vývoj civilnej justície EÚ a vzťah s inými nástrojmi	13
1.5.1. Vytvorenie nových nástrojov a zrušenie doložky vykonateľnosti	13
1.5.2. Interakcia s inými nástrojmi – európsky platobný rozkaz a nariadenie Brusel I (prepracované znenie)	13
1.5.3. Európske nástroje ARS a RSO	14
2. ESCP – rozsah pôsobnosti	16
2.1. Vecná pôsobnosť nariadenia	17
2.1.1. Finančný limit pre európske veci s nízkou hodnotou sporu	17
2.1.2. Predmet úpravy – peňažné a nepeňažné pohľadávky	17
2.1.3. Predmet úpravy – predmety vyňaté z pôsobnosti	18
2.1.4. Predmet úpravy – predmety zahrnuté do pôsobnosti	19
2.1.5. Občianske a obchodné veci – výklad Súdneho dvora Európskej únie	20
2.2. Geografická pôsobnosť	24
2.2.1. Všeobecná geografická pôsobnosť	24
2.2.2. Cezhraničné spory	24
2.3. Časová pôsobnosť	25
2.4. Uplatniteľnosť iných nástrojov EÚ	25
2.4.1. Nariadenie Brusel I (prepracované znenie)	25
2.4.2. Nariadenie o doručovaní písomnosti a nariadenie o vykonávaní dôkazov	25

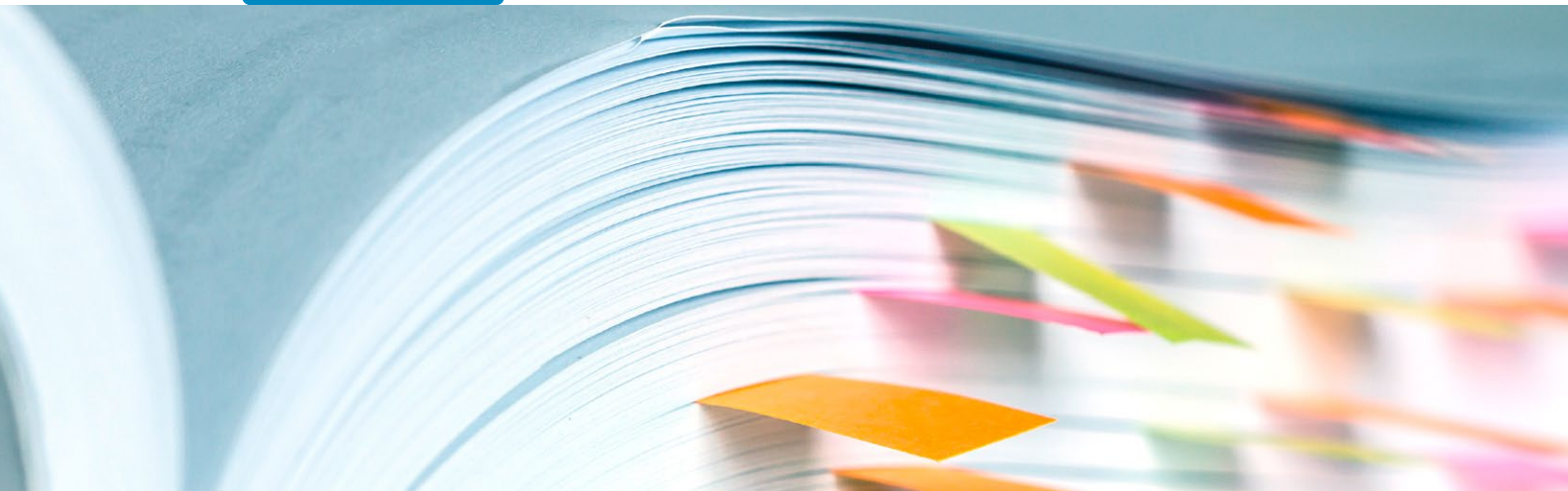
2.4.3. Nariadenie o európskom exekučnom titule a nariadenie o európskom platobnom rozkaze	26
2.4.4. Iné nástroje EÚ	27
2.5. Vzťah s vnútroštátnym právom	28
2.5.1. Vnútroštátne procesné právo	28
2.5.2. Vnútroštátne hmotné právo	29
3. Začatie konania	30
3.1. Začatie a praktická pomoc	31
3.2. Príslušný súd alebo tribunál	31
3.2.1. Pravidlá EÚ o rozhodnej právomoci – Brusel I.	31
3.2.2. Miestne alebo „vnútroštátne“ pravidlá týkajúce sa rozhodnej právomoci	34
3.3. Použitie tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky	34
3.3.1. Posúdenie pohľadávky	34
3.3.2. Zaobchádzanie s úrokmi	35
3.4. Náklady na predloženie pohľadávky	35
3.5. Prílohy k tlačivu návrhu na uplatnenie pohľadávky	35
3.6. Zasielanie pohľadávky na súd	35
3.7. Jazyk	36
3.8. Súdny zmier	36
4. Postup po doručení pohľadávky na súd	38
4.1. Oprava alebo doplnenie tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky navrhovateľom	39
4.1.1. Súd skontroluje tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky	39
4.1.2. Súd informuje navrhovateľa, ak pohľadávka nespadá do rozsahu pôsobnosti ESCP	39
4.1.3. Žiadosť adresovaná navrhovateľovi o doplnenie alebo opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky	39
4.2. Zasielanie tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky odporcovi	40
4.2.1. Súd zašle kópiu tlačiva A na uplatnenie pohľadávky a tlačivo C	40
4.2.2. Lehoty	40
4.2.3. Spôsoby doručovania písomností	40
4.3. Čo môže odporca spraviť pri prevzatí tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky	43
4.4. Pohľadávka alebo protipohľadávka prekračuje limit	44
4.5. Protipohľadávka	44
4.6. Lehoty	45
4.7. Jazyk	45

5. Preukazovanie skutočností	46
5.1. Povinnosť súdu v sporných veciach	47
5.1.1. Súd vyvíja iniciatívu na preukázanie skutočností	47
5.1.2. Súd spresní spôsob vykonávania dôkazov a povahu dôkazov	47
5.2. Doplňujúce informácie od navrhovateľa a odporcu	47
5.3. Súd rozhodne o konaní ústneho pojednávania	48
5.3.1. Súd uskutoční ústne pojednávanie, len ak je to nevyhnutné	48
5.3.2. Súd zamietne ústne pojednávanie	48
5.4. Vykonávanie dôkazov	48
5.5. Využívanie IKT počas ústnych pojednávaní a pri vykonávaní dôkazov	49
5.6. Úloha súdu	49
5.6.1. Súd určí konanie	49
5.6.2. Súd informuje účastníkov konania o procesných otázkach	50
5.7. Lehoty	50
6. Rozsudok	52
6.1. Vydanie rozsudku	53
6.1.1. Rozsudok pre zmeškanie – všeobecne	53
6.1.2. Rozsudok pre zmeškanie – protipohľadávka	53
6.2. Rozsudok po prijatí všetkých informácií vrátane informácií získaných počas vykonávania dôkazov	53
6.2.1. Ak sa neuskutoční ústne pojednávanie	53
6.2.2. Po ústnom pojednávaní	53
6.3. Forma, obsah a doručenie rozsudku	54
6.3.1. Doručenie rozsudku účastníkom konania v písomnej forme	54
6.3.2. Jazyk doručovaného rozsudku	54
6.3.3. Doručenie rozsudku účastníkom konania	54
6.4. Náklady	55
7. Preskúmanie a opravné prostriedky	56
7.1. Preskúmanie podľa európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu	57
7.1.1. Dôvody na preskúmanie	57
7.1.2. Výsledok preskúmania	58

7.2. Opravný prostriedok	58
7.3. Právne zastúpenie pri preskúmaní a opravnom prostriedku	58
8. Uznávanie a výkon	60
8.1. Uznávanie a výkon – všeobecné zásady	61
8.1.1. Zrušenie doložky vykonateľnosti	61
8.1.2. Vykonávacie konanie – platné právo	61
8.2. Požiadavky ESCP – vykonávacie konanie	61
8.3. Použitie osvedčenia o rozsudku	62
8.3.1. Tlačivo D	62
8.3.2. Jazyk osvedčenia	62
8.4. Zamietnutie a obmedzenie výkonu	62
8.4.1. Zamietnutie výkonu za výnimočných okolností	62
8.4.2. Postup pri napadnutí výkonu rozsudku	63
8.4.3. Prerušenie alebo obmedzenie výkonu rozsudku	63
8.5. Uskutočnenie výkonu rozsudku ESCP	63
8.5.1. Kroky výkonu	63
8.5.2. Orgány a agentúry presadzovania práva	63
8.5.3. Jazykové otázky – praktické dôsledky výkonu rozsudkov	64
8.6. Výkon súdneho zmiernu	64
9. Záverečné ustanovenia	66
9.1. Právne zastúpenie	67
9.1.1. V ESCP sa nevyžaduje vymenovanie právneho zástupcu	67
9.1.2. Dôsledky vymenovania právneho zástupcu na náklady	67
9.2. Informácie a pomoc	67
9.2.1. Všeobecné informácie	67
9.2.2. Informácie a pomoc pre účastníkov konania	68
9.3. Preskúmanie ESCP	69
Referenčný materiál a odkazy	70

1

PRVÁ KAPITOLA Úvod

1.1. Cieľ a účel európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu

V súlade s cieľmi zabezpečenia prístupu k spravodlivosti a vytvorenia priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v EÚ je hlavným cieľom európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu zjednodušiť a zrýchliť súdne konania týkajúce sa cezhraničných pohľadávok s nízkou hodnotou v rámci EÚ a znížiť náklady na takéto konanie (pozri článok 1 a odôvodnenia 1, 7, 8 a 36).

V záujme naplnenia tohto cieľa sa v konaní kladie dôraz na potrebu relatívne jednoduchého konania, pričom toto konanie by sa malo prevažne vykonávať prostredníctvom štandardných tlačív priložených k nariadeniu. Ďalej sa výrazne posilňuje úloha súdu, pokiaľ ide o spravovanie postupu v danej veci a určovanie problémov medzi účastníkmi konania v spojitosti s pohľadávkou. Účastníci môžu využiť konanie bez toho, aby museli vyhľadať právne poradenstvo a hradiť súvisiace náklady. Vďaka požiadavke, podľa ktorej členské štáty zabezpečujú praktickú pomoc (článok 11), sa účastníci konania môžu orientovať v konaní bez odborných právnych znalostí. Portál elektronickej justície obsahuje časť vyhradenú európskemu konaniu vo veciach s nízkou hodnotou sporu, v ktorej sa nachádzajú tlačivá a informácie poskytované členskými štátmi podľa článku 25. Rozsudok je vykonateľný v inom členskom štáte bez toho, aby bolo potrebné

akékoľvek sprostredkovacie konanie vo veci uznania a vykonateľnosti (zvykne mať prívlastok „exequatur“).

Konanie môžu využiť jednotlivci či spotrebiteľia, pre ktorých môže byť mimoriadne vhodné, a podniky, najmä malé a stredné podniky, ktoré sa pri obchodovaní stretávajú s cezhraničnými spormi. Cieľ rýchlosti konania sa má dosiahnuť dodržaním konkrétnych lehôt stanovených v jednotlivých fázach konania. Obmedzenie nákladov je tiež významný cieľ a súd je povinný zabezpečiť, aby uložené trovy neboli neprimerané voči hodnote pohľadávky.

1.2. Všeobecný kontext

Oblasť vecí s nízkou hodnotou sporu patrí medzi hlavné a pretrvávajúce zdroje obáv, ktoré sa ozývajú v súvislosti s fungovaním civilnej justície, najmä pokiaľ ide o možnosť prístupu na súd pre bežných občanov a rýchle dosiahnutie nápravy v spornej veci bez toho, aby museli vynaložiť veľké sumy peňazí na právne poradenstvo. Čas, úsilie a náklady potrebné v týchto veciach, a predovšetkým vo veciach, ktoré predkladajú jednotlivci proti podnikom alebo iným jednotlivcom, môžu byť často značne neprimerané hodnote pohľadávky.

V záujme riešenia tejto otázky väčšina členských štátov vytvorila osobitné konania, ktoré sa vyznačujú úsilím o zjednodušenie a zrýchlenie urovnania sporov a zníženie nákladov na tieto spory pre

jednotlivcov či menšie podniky⁽¹⁾. V mnohých týchto konaniach možno nájsť spoločné črty, ako je obmedzenie uložených trov, neprítomnosť právnych zástupcov a zástupkýň, zjednodušenie pravidiel vykonávania dôkazov a všeobecne väčšia zodpovednosť súdov pri spravovaní vecí a dosahovaní rýchleho urovnania sporu prostredníctvom rozhodnutia alebo dohody účastníkov konania.

Obavy, ktoré viedli k týmto iniciatívam vo vnútroštátnych právnych systémoch, sa o to viac vyskytujú pri vymáhaní pohľadávok s nízkou hodnotou medzi hranicami členských štátov EÚ, keďže sa k nim pridávajú problémy vyplývajúce z neznalosti konaní v iných členských štátoch a z potreby práce v iných jazykoch. Reakciou na túto situáciu bolo vytvorenie európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ESCP; oddiel 1.3), ako aj zriadenie mechanizmu alternatívneho riešenia sporov (ARS) a riešenia sporov online (RSO) na úrovni EÚ vrátane platformy RSO (oddiel 1.5.3).

(¹) Opis niektorých typických prvkov vnútroštátnych konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu možno nájsť v zelenej knihe KOM(2002) 746 v konečnom znení; pozri oddiel 1.4.1 a poznámku pod čiarou č. 8.

1.3. Historický a politický kontext návrhu

1.3.1. Konferencia v Down Hall⁽²⁾

Vzhľadom na ťažkosti uvedené v predchádzajúcom oddiele bolo značne logické rýchlo vyvinúť iniciatívu, aby sa preskúmala možnosť zriadenia osobitného konania na európskej úrovni na riešenie spotrebiteľských pohľadávok a pohľadávok s nízkou hodnotou sporu. Na konferencii, ktorá sa konala v Anglicku počas predsedníctva Spojeného kráľovstva v prvom polroku 1998, sa teda diskutovalo o možnosti vytvorenia európskeho konania na riešenie sporov so spotrebiteľmi či spotrebiteľkami a iných vecí s nízkou hodnotou.

Na tejto konferencii sa zúčastnilo veľké množstvo odborníkov z rôznych členských štátov ES, ako aj zástupcovia európskych inštitúcií a prítomní si vypočuli prezentácie o rôznych typoch konaní v rámci Európy aj mimo nej⁽³⁾. Podľa všeobecného konsenzu, ktorý vyplynul z konferencie, by vytvorenie osobitného európskeho konania

pre spotrebiteľské a iné pohľadávky s nízkou hodnotou mohlo byť prínosné pre súdne spory v rámci ES, najmä s prihliadnutím na čoraz väčší cezhraničný pohyb jednotlivcov a obchodovanie a na zjavné ťažkosti, ktorým čelia jednotlivci a menšie podniky, keď sa snažia získať nápravu v súvislosti s takýmito pohľadávkami.

⁽²⁾ Konferencia sa konala 22. a 23. júna 1998 v usadlosti Down Hall, blízko obce Hatfield Heath v kraji Hertfordshire. Zmienku o tejto konferencii a výslednú správu možno nájsť na stranách 59 a 60 a v poznámke pod čiarou č. 185 zelenej knihy.

⁽³⁾ Delegáti si napríklad so záujmom vypočuli, ako funguje konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v Singapure, ktoré sa vykonáva online, či konanie v Lisabone, ktorým sa urovnávajú spotrebiteľské pohľadávky s nízkou hodnotou, a prostredníctvom ktorých sa urovnalo aj niekoľko cezhraničných sporov medzi Portugalskom a Španielskom.

1.3.2. Politický kontext

Po nadobudnutí platnosti Amsterdamskej zmluvy bolo vydaných niekoľko politických vyhlásení, pričom najvýznamnejšie možno nájsť v záveroch samitu v Tampere, ktorý bol prvou príležitosťou pre hlavy vlád ES, aby diskutovali o záležitostiach v oblasti spravodlivosti⁽⁴⁾. Následne vznikol program opatrení na vykonávania záverov z Tampere⁽⁵⁾, ktorý bol neskôr opakovane potvrdený v Haagskom programe⁽⁶⁾.

1.4. Vývoj európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ESCP)

1.4.1. Prvé kroky vedúce k návrhu

V roku 2000 Európska komisia prevzala iniciatívu a vydala dotazník zameraný na stanovenie vtedajšej dostupnosti konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu v členských štátoch ES⁽⁷⁾. Vzápätí sa zostavila zelená kniha, ktorá bola vydaná vzhľadom na zmeny v Zmluve o ES vyplývajúcej z Amsterdamskej zmluvy a zo záverov z Tampere. Obsahovala rozličné návrhy opatrení, aby sa naplnili už vyslovené politické záväzky, a predovšetkým potreba zjednodušeného konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu v záujme uľahčenia prístupu k spravodlivosti. Zároveň sa vzťahovala aj na záležitosti týkajúce sa európskeho platobného rozkazu v súvislosti s nespornými pohľadávkami⁽⁸⁾.

⁽⁴⁾ Pozri odôvodnenie 4, odsek 30 a 34 záverov, ktoré možno nájsť na adrese http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm. Obsahujú vyjadrenia k veciam s nízkou hodnotou sporu. V odseku 30: „Európska rada na základe návrhov Komisie vyzýva Radu, aby ustanovila minimálne normy, ktorými sa zabezpečia [...] osobitné spoločné procesné pravidlá pre zjednodušené a zrýchlené cezhraničné súdne spory zamerané na spotrebiteľské a obchodné pohľadávky s nízkou hodnotou sporu [...]“ a v odseku 34: „V občianskych veciach Európska rada vyzýva Komisiu, aby predložila návrh o ďalšom znížení sprostredkovateľských opatrení, ktoré sa aj naďalej vyžadujú pri uznávaní a výkone rozhodnutia alebo rozsudku v dožiadanom štáte. V prvom kroku by sa tieto sprostredkovateľské konania mali zrušiť vo veciach, ktoré sa týkajú spotrebiteľských alebo obchodných pohľadávok s nízkou hodnotou sporu [...]“.

⁽⁵⁾ Pozri oddiel 1.B.4 programu v znení uverejnenom v Úradnom vestníku ES 15. januára 2001, C-12/1 na strane 4; pozri aj odôvodnenie 5.

⁽⁶⁾ Pozri oddiel 3.4.2 programu v znení uverejnenom v Úradnom vestníku EÚ 3. marca 2005, C-53/1 na strane 53.

⁽⁷⁾ Pozri správu Evelynne Serverin s názvom „Des procédures de traitement judiciaire des demandes de faible importance [...]“, ktorú uverejnilo vydavateľstvo Cachan, 2001, tak, ako sa uvádza v poznámke pod čiarou č. 2 na strane 8 zelenej knihy.

⁽⁸⁾ Zelená kniha COM(2002) 746 final uverejnená 20. decembra 2002. Zelená kniha sa uvádza v odôvodnení 6.

Komisia predložila návrh nariadenia v marci 2005⁽⁹⁾ a ešte predtým navrhla európske konanie o platobnom rozkaze⁽¹⁰⁾. Nariadenie o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu nadobudlo účinnosť 1. januára 2009.

1.4.2. Rokovania a šesť zásad

Vzhľadom na všeobecný politický súhlas o nutnosti vytvoriť európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ktoré bude slúžiť na urovnávanie cezhraničných sporov ako alternatíva k vnútroštátnym konaniam, sa rokovania mohli sústrediť na podstatu konania. Polemickou otázkou bola výška finančného limitu, a teda odpoveď na otázku: „Čo je to pohľadávka s nízkou hodnotou?“. Niektoré členské štáty chceli presadiť pomere nízky limit, zatiaľ čo iné chceli limit, ktorý by umožnil riešiť väčšinu pohľadávok spotrebiteľov. Počas diskusií v Európskom parlamente a Rade sa napokon dosiahol kompromis v tejto otázke.

Kľúčovou chvíľou diskusií v Rade bolo prijatie súboru zásad ministrami spravodlivosti, od ktorých sa mali odvíjať rokovania, ale aj samotné konanie. Tieto zásady možno nájsť v dokumente

predsedníctva predloženom ministrami v novembri 2005⁽¹¹⁾ a znejú takto:

- európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu by malo byť predovšetkým písomné konanie – pozri článok 5 ods. 1 a odôvodnenie 14,
- ústne pojednávanie sa uskutoční, ak to súd považuje za nevyhnutné,
- s cieľom zabezpečiť zrýchlenie a zefektívnenie konania by sa pre jednotlivé fázy mali stanoviť lehoty,
- treba podporovať využívanie moderných komunikačných technológií, aby sa uľahčilo vypočutie a vykonávanie dôkazov – pozri článok 8 a článok 9 ods. 1,
- právne zastupovanie by nemalo byť povinné – pozri článok 10,
- súd by mal zabezpečiť, aby akékoľvek trovy, ktoré sa žiadajú od neúspešného účastníka, boli primerané vzhľadom na hodnotu pohľadávky – pozri článok 16.

Ako možno vidieť v znení nariadenia, zásady uvedené v predchádzajúcom odseku boli napokon prijaté a tvoria dôležitý základ konania.

⁽⁹⁾ KOM(2005) 87 v konečnom znení uverejnený 15. marca 2005.

⁽¹⁰⁾ KOM(2004) 173 v konečnom znení uverejnený 25. mája 2004.

⁽¹¹⁾ Poznámka predsedníctva Rade č. 15054/05 z 29. novembra 2005, JUSTCIV 221/CODEC 1107.

1.4.3. Zmenené nariadenie o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu – prehľad

Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu bolo v roku 2013 vyhodnotené⁽¹²⁾ a v tom istom roku Európska komisia uverejnila správu⁽¹³⁾ a prijala návrh⁽¹⁴⁾, ktorým sa nariadenie mení. Podľa hlavných záverov sa vďaka konaniu uľahčilo cezhraničné urovnávanie sporov týkajúcich sa pohľadávok s nízkou hodnotou v EÚ, znížili sa náklady a skrátili sa súdne konania. Konanie však nebolo dostatočne využívané v dôsledku obmedzeného rozsahu pôsobnosti a neznalosti konania v právnej praxi v niektorých členských štátoch. Okrem toho bolo zistených niekoľko menších nedostatkov pravidiel.

V roku 2015 bolo prijaté nariadenie 2015/2421, ktorým sa mení nariadenie o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Zmenené nariadenie o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu nadobudlo účinnosť 14. júla 2017. Najvýznamnejšou zmenou bolo zvýšenie peňažného limitu konania z 2 000 EUR na 5 000 EUR (článok 2). Väčšina ostatných zmien je zameraná na výraznejšie využívanie technológií diaľkovej komunikácie vrátane uskutočňovania

ústnych pojednávaní (článok 8) a vykonávania dôkazov (článok 9) a na umožnenie elektronického doručovania písomností (článok 13) a diaľkovej platby súdnych poplatkov (článok 15a).

V rámci ďalších zmien sa zdôrazňuje uprednostňovanie písomného konania (článok 5), posilňuje sa praktická pomoc pre účastníkov (článok 11) a spresňuje sa pravidlo o minimálnej norme týkajúcej sa preskúmania rozsudku (článok 18). Dopĺňajú sa nové ustanovenia týkajúce sa požiadavky na primeranosť súdnych poplatkov (článok 15a), jazyka vykonávacieho osvedčenia (článok 21a) a vykonávania súdneho zmiernu (článok 23a).

Nariadením 2015/2421 sa navyše zmenilo jedno ustanovenie týkajúce sa konania o platobnom rozkaze⁽¹⁵⁾. V článku 17 daného nariadenia sa zaviedol prechod na európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v prípadoch, keď je podaný odpor proti platobnému rozkazu a keď je uplatniteľné európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

⁽¹²⁾ Posúdenie sociálno-ekonomických vplyvov možností politiky v súvislosti s budúcnosťou európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, záverečná správa, RDT-LO5-2010, Deloitte, Brusel, 19. 7. 2013.

⁽¹³⁾ COM(2013) 795 final.

⁽¹⁴⁾ COM(2013) 794 final.

⁽¹⁵⁾ Nariadenie č. 1896/2006.

1.5. Vývoj civilnej justície EÚ a vzťah s inými nástrojmi

1.5.1. Vytvorenie nových nástrojov a zrušenie doložky vykonateľnosti

Po schválení nariadenia o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu bolo zavedených niekoľko nových nástrojov a existujúce nástroje sa zmenili. Novinkou nariadenia o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu a o európskom konaní o platobnom rozkaze bolo zrušenie doložky vykonateľnosti, t. j. postup, ktorý umožnil uznanie rozsudku z jedného členského štátu v inom členskom štáte. Medzičasom sa tiež zrušila doložka vykonateľnosti v hlavnom nástroji v oblasti cezhraničného urovnávania sporov, čiže v nariadení Brusel I (prepracované znenie)⁽¹⁶⁾, no tento akt neobsahuje ustanovenia na uľahčenie urovnávania vecí s nízkou hodnotou sporu. Dôvody, na základe ktorých možno uplatniť zamietnutie výkonu v členskom štáte výkonu prostredníctvom vnútroštátneho konania, majú okrem toho v nariadení Brusel I (prepracované znenie) širší záber než v nariadení o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu a v nariadení o európskom platobnom rozkaze, vďaka čomu možno zrýchliť výkon. Opravným prostriedkom a preskúmaniu rozsudku je venovaná 7. kapitola tejto príručky.

1.5.2. Interakcia s inými nástrojmi – európsky platobný rozkaz a nariadenie Brusel I (prepracované znenie)

Dve nariadenia, ktoré sú najužšie prepojené s nariadením o veciach s nízkou hodnotou sporu (ESCP), sú nariadenie o európskom konaní o platobnom rozkaze (EOP) a nariadenie Brusel I (prepracované znenie), ktoré sú opísané v oddiele 1.5.1 tejto príručky. O ESCP a EOP sa rokovalo v tom istom období a išlo o prvé dve skutočne európske konania v občianskych veciach. Zatiaľ čo ESCP sa vzťahuje na sporné aj nesporné pohľadávky v cezhraničných sporoch do maximálnej hodnoty 5 000 EUR, EOP sa vzťahuje len na nesporné pohľadávky, no jeho uplatňovanie nie je obmedzené maximálnou sumou. Ako bolo opísané v oddiele 1.4.3 tejto príručky, vzťah medzi týmito dvomi nástrojmi je vymedzený v článku 17 nariadenia o EOP, v ktorom sa odkazuje na ESCP v prípade odporu proti platobnému rozkazu a pokiaľ daná pohľadávka patrí do rozsahu pôsobnosti ESCP. Okrem toho sa ako štandardné pravidlá uplatňujú osobitné pravidlá doručovania písomností ustanovené v nariadení o EOP (článok 13 ods. 4 ESCP). Podrobnosti nájdete v oddiele 2.4.3 tejto príručky.

Nariadenie Brusel I (prepracované znenie) je dôležité pri určovaní toho, či má súd rozhodnúť právomoc v súvislosti s pohľadávkou v ESCP podľa článku 4 ESCP. Na tento účel sa v tlačive A na uplatnenie pohľadávky

⁽¹⁶⁾ Nariadenie č. 1215/2012.

odkazuje na pravidlá o rozhodnej právomoci tohto nariadenia. V článku 3 ESCP, ktorým sa definujú cezhraničné spory, sa ďalej odkazuje na toto nariadenie s cieľom určiť bydlisko účastníkov konania. Niektoré pojmy použité v ESCP je potrebné vykladať spolu s pojmami nariadenia Brusel I (prepracované znenie), a najmä pojem „občianske a obchodné veci“ podľa článku 2 ods. 1. Ďalšie informácie sú uvedené v oddiele 2.4.1.

Ďalšie nástroje, ktoré sú dôležité pre uplatňovanie ESCP, sú nariadenie o doručovaní písomností⁽¹⁷⁾ a nariadenie o vykonávaní dôkazov⁽¹⁸⁾, ktoré sa uplatňujú ako štandardné normy, keďže ESCP nezahŕňa osobitné pravidlá o cezhraničnom doručovaní písomností ani o vykonávaní dôkazov. Pozri aj oddiel 2.4.2 tejto príručky.

1.5.3. Európske nástroje ARS a RSO

Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je takisto potrebné vnímať v kontexte cieľa civilnej justície EÚ, ktorým je riešiť spory čo najlepším možným spôsobom. Postupy alternatívneho riešenia sporov (ARS) v spotrebiteľskej oblasti a sporov menších podnikov,

pre ktoré je ESCP vhodné, získavajú v členských štátoch čoraz väčší význam. V záujme uľahčenia mimosúdneho riešenia sporov sa v smernici o mediácii z roku 2008⁽¹⁹⁾ ustanovujú minimálne normy mediácie v cezhraničných sporoch. V roku 2013 bola prijatá smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov (ďalej len „smernica o ARS“)⁽²⁰⁾ a nariadenie o riešení spotrebiteľských sporov online (ďalej len „nariadenie o RSO“)⁽²¹⁾. Smernica o ARS sa vzťahuje na vnútroštátne aj cezhraničné spory a obsahuje pravidlá o subjektoch a postupoch ARS, informáciách, ktoré sa majú poskytnúť spotrebiteľom a obchodníkom, a o spolupráci medzi subjektmi ARS a určenými vnútroštátnymi orgánmi. Nariadením o RSO sa vytvorila platforma na riešenie sporov online (platforma RSO), prostredníctvom ktorej možno podávať sťažnosti, ktoré riešia príslušné kompetentné vnútroštátne subjekty ARS⁽²²⁾.

⁽¹⁷⁾ Nariadenie č. 1393/2007.

⁽¹⁸⁾ Nariadenie č. 1206/2001.

⁽¹⁹⁾ Smernica 2008/52/ES.

⁽²⁰⁾ Smernica 2013/11/EÚ.

⁽²¹⁾ Nariadenie (EÚ) č. 524/2013.

⁽²²⁾ Pozri <http://www.odreurope.com/eu-odr-platform>.

2

DRUHÁ KAPITOLA

ESCP – rozsah působnosti

Rozsah pôsobnosti nariadenia je vymedzený v článkoch 2 a 3 ESCP. Najvýznamnejšie prvky sú finančný limit, predmet úpravy a cezhraničná povaha. Ak pohľadávka nepatrí do rozsahu pôsobnosti nariadenia, súd alebo tribunál o tom informuje navrhovateľa. Ak navrhovateľ nevezme späť pohľadávku, vec sa rieši podľa vnútroštátnych procesných pravidiel členského štátu, v ktorom sa vykonáva konanie (článok 4 ods. 3).

2.1. Vecná pôsobnosť nariadenia

V nariadení sa ustanovujú dva prvky vecnej pôsobnosti ESCP, a to finančný limit pohľadávok, ktoré možno predložiť v rámci konania, a predmet samotných pohľadávok. Pohľadávky s predmetom úpravy, ktorý spadá do všeobecného opisu „občianskych a obchodných“ vecí, patria vo všeobecnosti do rozsahu pôsobnosti, no podlieha to určitým obmedzeniam a vylúčeniam. Samotný výraz „občianske a obchodné“ rozsiahlym spôsobom vyložil Súdny dvor Európskej únie.

2.1.1. Finančný limit pre európske veci s nízkou hodnotou sporu

Od zmien zavedených nariadením 2015/2421 (pozri oddiel 1.4.3 tejto príručky) sa ESCP vzťahuje na pohľadávky do 5 000 EUR. Podobné horné limity, hoci s rozličným rozsahom hodnôt v jednotlivých členských štátoch, sa uplatňujú aj vo vnútroštátnych konaniach vo veciach s nízkou

hodnotou sporu. Tento limit sa uplatňuje aj na protipohľadávku a ak protipohľadávka prekračuje limit, pohľadávka aj protipohľadávka sa ďalej riešia podľa vnútroštátneho procesného práva (článok 5 ods. 7).

V článku 2 ods. 1 sa stanovuje, ako určiť hodnotu pohľadávky. V prvom rade sa hodnota stanoví k dátumu doručenia pohľadávky súdu alebo tribunálu, ktorý má rozhodnú právomoc na určenie pohľadávky. Po druhé sa hodnota vypočíta bez akýchkoľvek úrokov požadovaných zo samotnej istiny, akýchkoľvek výdavkov a nákladov, ktoré by mohli byť prirátané k pohľadávke. Týmto vyňatím sa nevylučuje samostatná pohľadávka, ktorá sa napríklad týka len úrokových platieb z dlhu, ktorý už bol zaplatený⁽²³⁾.

2.1.2. Predmet úpravy – peňažné a nepeňažné pohľadávky

Na rozdiel od konania o európskom platobnom rozkaze, ktoré sa obmedzuje na peňažné pohľadávky, môžu byť nepeňažné pohľadávky predmetom sporu v rámci ESCP, pričom príslušné ustanovenie je zahrnuté do tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky v časti 7. Informácie o vykonaní tohto postupu sú uvedené v oddiele 3.2 tejto príručky. V rámci nepeňažnej pohľadávky môže navrhovateľ napríklad žiadať o príkaz na zabránenie právnej ujme, prehlásenie nepovoleného vstupu alebo poškodenia majetku alebo sa usilovať o zaistenie

⁽²³⁾ Pozri oddiel 4.5, v ktorom sú vysvetlené dôsledky hodnoty protipohľadávky pri určovaní toho, či pohľadávka patrí alebo nepatrí do rozsahu pôsobnosti.

splnenia povinnosti, ako je doručenie tovaru či iné plnenie zmluvy. Ak je pohľadávka nepeňažná, musí sa jej prideliť hodnota, ktorá spadá do finančného limitu ESCP.

2.1.3. Predmet úpravy – predmety vyňaté z pôsobnosti

2.1.3.1. Všeobecné vyňatia

V nariadení sú z vecnej pôsobnosti ESCP osobitne vyňaté určité veci, ktoré by sa inak mohli považovať za veci patriace do rozsahu pôsobnosti „občianskych a obchodných vecí“. Ide o daňové, colné a správne veci či zodpovednosť štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci (tzv. *acta iure imperii*). Ak sa pohľadávka týka takýchto vecí vyňatých z pôsobnosti, prijímajúci súd je vo všeobecnosti povinný zamietnuť ich z vlastnej iniciatívy, pretože nepatria do rozsahu pôsobnosti európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

2.1.3.2. Predmety osobitne vyňaté z pôsobnosti podľa článku 2 ods. 2

Okrem toho sa v nariadení spresňuje, že sa nevzťahuje na určité iné osobitné záležitosti, ktoré by sa mohli považovať za veci patriace do pojmu „občianske a obchodné veci“. Tieto vyňatia, ktoré sú rozsiahlejšie a mierne sa odlišujú od vyňatí stanovených v nariadení o EOP, sú vymenované v článku 2 ods. 2 a vymedzujú sa v priloženom rámciku.

- (a) osobný stav alebo právna spôsobilosť fyzických osôb;
- (b) majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku alebo zo zväzku považovaného na základe rozhodného práva za taký zväzok, ktorý má porovnateľné účinky ako manželský zväzok;
- (c) vyživovacia povinnosť vyplývajúca z rodinných vzťahov, rodičovstva, manželstva alebo príbuzenských vzťahov;
- (d) dedenie zo závetu a dedenie zo zákona vrátane vyživovacej povinnosti z dôvodu smrti;
- (e) konkurzné konanie, konanie týkajúce sa likvidácie platobne neschopných spoločností alebo iných právnických osôb, súdneho zmieru, vyrovnávacích a podobných konaní;
- (f) sociálne zabezpečenie;
- (g) rozhodcovské konanie;
- (h) pracovné právo;
- (i) nájom nehnuteľností okrem konaní o peňažných pohľadávkach; alebo
- (j) porušenie práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti vrátane poškodenia dobrého mena.

2.1.4. Predmet úpravy – predmety zahrnuté do pôsobnosti

2.1.4.1. Občianske a obchodné veci – všeobecné informácie

Predmet úpravy, ktorý patrí do vecnej pôsobnosti ESCP, sa predovšetkým týka vecí, ktoré sa považujú za občianske a obchodné veci. V súlade s ustanoveniami článku 2 ods. 1, na účely nariadenia význam tohto výrazu nezávisí od toho, ktorý súd alebo tribunál je zapojený do posudzovania pohľadávky ani od vnútroštátneho práva žiadneho členského štátu. Zároveň ho treba chápať ako výraz, ktorý je v súlade s autonómnym výkladom slov uplatneným v iných nástrojoch EÚ vrátane nariadenia Brusel I (prepracované znenie) a nariadenia o EOP.

2.1.4.2. Výnam občianskych a obchodných vecí

Tento výraz nie je definovaný v nariadení, no podľa všeobecného chápania sa rozlišuje medzi občianskymi vecami na jednej strane a vecami verejného práva na strane druhej, pričom Súdny dvor Európskej únie vydal viacero rozsudkov, ktorými sa určuje rozsah a účinok tohto rozlišovania v kontexte viacerých nástrojov. Napriek tomuto rozlíšeniu Súdny dvor rozhodol, že určité veci verejného práva sa beztak budú považovať za spadajúce do významu občianskych a obchodných vecí. Závisí to od stupňa rozhodnutí prijatých Súdnym dvorom pri výklade iných nástrojov, a to najmä nariadenia Brusel I (prepracované znenie) a jeho predchodcov. Podrobnosti o týchto rozhodnutiach sú uvedené v oddiele 2.1.5.

2.1.5. Občianske a obchodné veci – výklad Súdneho dvora Európskej únie

2.1.5.1. Autonómny význam

Súdny dvor Európskej únie vo viacerých veciach rozhodol, že v záujme zabezpečenia rovnakého a jednotného uplatňovania práv a povinností vyplývajúcich z príslušných nástrojov sa pojem „občianske a obchodné veci“ nemôže vykladať len v súvislosti s jedným právnym systémom, ale musí sa mu pripísať autonómny význam odvodený od cieľov a schémy dotknutých právnych predpisov EÚ a od všeobecných zásad prameňiacich z celkového korpusu vnútroštátnych právnych systémov. Súdny dvor všeobecne rozhodol, že pri rozhodovaní o tom, či spor má alebo nemá občiansku a obchodnú povahu, zaväžia dva prvky:

- predmet sporu, a teda základ a povaha sporu, a
- zapojení účastníci konania a povaha vzťahov medzi nimi.

Pre vyjadrenie uvažovania Súdneho dvora Európskej únie v tejto záležitosti pozri vec Apostolides/Orams⁽²⁴⁾, v ktorej Súdny dvor zhmľ

svoje stanovisko v súvislosti s nariadením Brusel I [predchodca nariadenia Brusel I (prepracované znenie)] takto:

„[...] treba pripomenúť, že na účely zabezpečenia, a to v rámci možností, rovnosti a jednotnosti práv a povinností, ktoré vyplývajú z nariadenia č. 44/2001 pre členské štáty a dotknuté osoby, je potrebné nevykladať pojem ‚občianske a obchodné veci‘ ako jednoduchý odkaz na vnútroštátne právo jedného alebo druhého z príslušných štátov. Uvedený pojem sa musí považovať za samostatný pojem, ktorý treba vykladať s odkazom na jednej strane na ciele a systém tohto nariadenia a na druhej strane na všeobecné zásady vyplývajúce zo všetkých vnútroštátnych právnych poriadkov. Autonómny výklad pojmu ‚občianske a obchodné veci‘ vedie k vylúčeniu niektorých súdnych rozhodnutí z pôsobnosti nariadenia č. 44/2001 vzhľadom na skutočnosti, ktoré sú určujúce pre povahu právnych vzťahov medzi stranami sporu alebo jeho predmet [...]“

2.1.5.2. Spory, v ktorých sa zúčastňuje verejný orgán

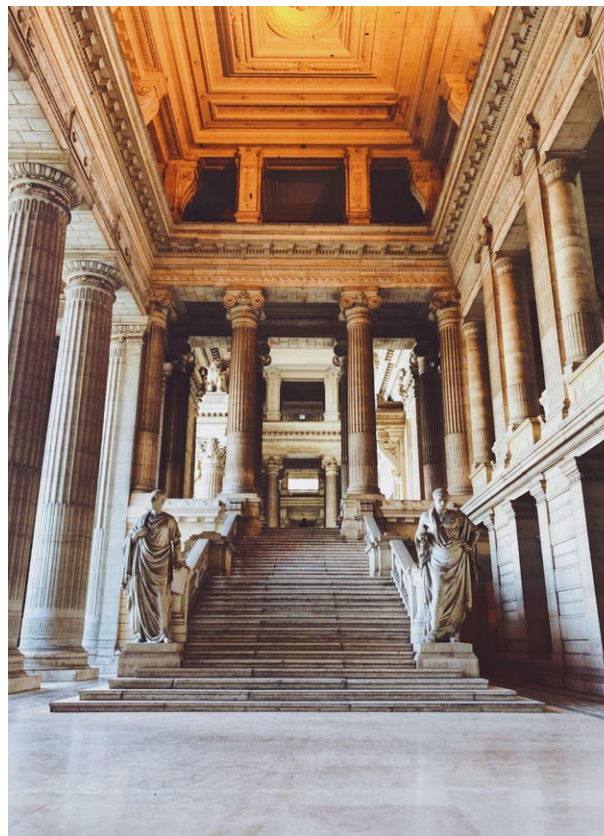
V súvislosti so spormi, do ktorých je zapojený verejný orgán, Súdny dvor spresnil, že vec nie je „občianska ani obchodná“, keď sa týka

⁽²⁴⁾ (C-420/07[2009] ECR I-3571), predovšetkým v bodoch 41 a 42, v ktorých sa okrem iného odkazuje na vec LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG/Eurocontrol, (C-29/76 [1976] ECR 1541), a aktuálnejšia vec Lechoritou/Dimisiotis Omospondikis Dimokatias tis Germanias, (C-292/05 [2007] ECR I-1519).

sporu medzi verejným orgánom a súkromnou osobou, pokiaľ orgán koná v rámci výkonu verejnej moci. Súdny dvor predtým ustanovil rozlíšenie takýchto sporov – tzv. *acta iure imperii*, ktoré za žiadnych okolností nie sú zahrnuté do pojmu „občianske a obchodné veci“ na účely ESCP, a *acta iure gestionis*, čo sú všeobecne spory obchodnej povahy vedené štátom, ktoré sú zahrnuté do daného pojmu. Súdny dvor sa tiež vyjadril k tomuto bodu vo veci *Apostolides*⁽²⁵⁾ takto:

„Súdny dvor teda dospel k záveru, že hoci sa na niektoré spory medzi verejným orgánom a osobou súkromného práva môže uvedený pojem vzťahovať, neplatí to v prípade, ak verejný orgán koná v rámci výkonu verejnej moci [...] Uplatnenie výsad verejnej moci jedným z účastníkov sporu, keďže tento vykonáva výnimočné právomoci v porovnaní s pravidlami uplatniteľnými na vzťahy medzi jednotlivcami, totiž vylučuje taký spor spomedzi občianskych a obchodných vecí [...]“

(25) Pozri už citované ustanovenie v poznámke pod čiarou č. 17.

2.1.5.3. Veci Súdného dvora Európskej únie na objasnenie rozlíšenia

V praxi nie je vždy jednoduché rozlíšiť veci, ktoré nespádajú do pojmu „občianske a obchodné veci“, a tie, ktoré doňho spadajú. Súdný dvor Európskej únie to preskúmal v niekoľkých konkrétnych veciach, ktorých príklady sú uvedené v rámčeku na nasledujúcej strane.

Pohľadávky, o ktorých Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že sú to „občianske a obchodné veci“:

Vo veci Sonntag/Waidmann (vec C-172/91, ECR 1993, I-1963) má nárok na náhradu škody za zranenie jednotlivca v dôsledku trestného činu občiansku povahu. Takýto spor však nepatrí do rozsahu pôsobnosti pojmu „občianske alebo obchodné veci“, keď sa pôvodca škody musí vnímať ako verejný orgán, ktorý konal pri výkone verejnej moci (v danom prípade sa o učiteľovi, ktorý dohliadal na žiakov, neusúdilo, že „konal pri výkone verejnej moci“).

Vo veci Verein für Konsumenteninformation/Karl Heinz Henkel (vec C-167/00, ECR 2002, I-8111) organizácia na ochranu spotrebiteľa predložila pohľadávku ako preventívne opatrenie, aby zabránila obchodníkovi v uplatňovaní neprijateľných zmluvných podmienok v zmluvách so súkromnými osobami.

Vo veci Gemeente Steenbergen/Baten (Case C-271/00, ECR 2002, I-10489) pohľadávka v rámci práva na náhradu, keď verejný orgán žiada od osoby súkromného práva spätné vrátenie súm, ktoré vyplatil prostredníctvom sociálnej pomoci rozvedenému/-ej manželovi/-ke a dieťaťu tejto osoby, ak základ a podrobné pravidlá týkajúce sa predloženia predmetného sporu podliehajú pravidlám obvyklého práva v oblasti výživovej povinnosti. Ak je však spor v rámci práva na náhradu založený na ustanoveniach, ktorými zákonodarcovia udelili verejnému orgánu vlastné prednostné právo, takáto pohľadávka sa nemôže považovať za „občiansku vec“.

Vo veci Préservatrice foncière TIARD/Holandsko (vec C-266/01, ECR 2003, I-4867) žaloba, prostredníctvom ktorej sa štát usiluje vymôcť od osoby súkromného práva výkon záručnej zmluvy podľa súkromného práva, ktorá bola uzatvorená s cieľom umožniť tretej osobe poskytnúť záruku vyžadovanú a vymedzenú daným štátom, pričom právny vzťah medzi veriteľom a ručiteľom podľa záručnej zmluvy nezahŕňa výkon právomocí štátom, ktoré presahujú práva existujúce podľa pravidiel platných pre vzťahy medzi súkromnými osobami.

Vo veci Frahuil SA/Assitalia (vec C-265/02, ECR 2004, I-1543) sa žaloba vo forme postúpenia práva voči dovozcovi, ktorý dlžil clo, ručiteľom, ktorý zaplatil dané clo colným orgánom v rámci plnenia zmluvy ručiteľom, podľa ktorej sa zaviazal, že zabezpečí platby daného cla colným orgánom prostredníctvom špeditéra, ktorého pôvodne

poveril hlavný dlžník zaplatením dlhu, musí považovať za pohľadávku spadajúcu do pojmu „občianske a obchodné veci“.

Vo veci Apostolides (pozri skôr v texte) žiadosť o uznanie a výkon platobného rozkazu za škodu vyplývajúcu z nezákonného prisvojenia pozemku, odovzdanie daného pozemku, jeho obnova do pôvodného stavu a zastavenie akýchkoľvek iných nezákonných zásahov, pričom v hlavnom konaní je spor medzi jednotlivcami a netýka sa konania alebo postupov, ktoré zahŕňajú výkon verejnej moci niektorého z účastníkov veci, ale úkonov vykonávaných jednotlivcami.

Vo veci Realchemie Nederland BV/Bayer CropScience AG (vec 406/09, ECLI:EU:C:2011:668) žiadosť o uznanie a výkon rozkazu na platbu pokuty s cieľom zabezpečiť dodržanie rozsudku vydaného v občianskych a obchodných veciach, konkrétne porušenie práva duševného vlastníctva, ktoré vlastní spoločnosť s ručením obmedzeným podľa súkromného práva.

Vo veci Pula Parking d.o.o./Sven Klaus Tederahn (C-551/159, ECLI:EU:C:2017:193) exekučné konanie predložené spoločnosťou, ktorú vlastní miestny orgán, proti fyzickej osobe s bydliskom v inom členskom štáte na účely vymáhania nezaplateného dlhu za parkovanie na verejnom parkovisku, ktorého prevádzka bola delegovaná danej spoločnosti týmto orgánom, ktoré nie je nijako trestné, ale predstavuje

len protihodnotu za poskytnutú službu, sa má považovať za občiansku a obchodnú vec.

Pohľadávky, ktoré podľa rozhodnutia Súdneho dvora nie sú „občianske a obchodné veci“:

Vo veci LTU Lufttransportunternehmen GmbH & Co KG/Eurocontrol (pozri skôr v texte) pohľadávka verejného orgánu zriadeného medzinárodnou zmluvou s cieľom vymáhať od súkromného účastníka poplatky za používanie jej zariadenia a služieb, pričom toto používanie bolo povinné a poplatky boli stanovené jednostranne.

Vo veci Holandsko/ Rüffer (C-814/79, ECR 1980, 3807), pohľadávka verejného orgánu zodpovedného za kontrolu verejného vodného toku pri výkone jeho verejnej moci, ktorý žaluje vlastníka lode za pokrytie nákladov, ktoré mu vznikli pri odstraňovaní vraku z tohto vodného toku po zrážke.

Vo veci Lechoritou/Dimosiotis Omospondikis Dimokratias tis Germanias⁽²⁶⁾ (pozri skôr v texte) žaloba zástupcov obetí a pozostalých, ktorí prežili vojenský masaker vojenských síl a ktorí žiadajú náhradu od dotknutého štátu.

⁽²⁶⁾ Citované v predchádzajúcej poznámke pod čiarou č. 17.

2.2. Geografická pôsobnosť

2.2.1. Všeobecná geografická pôsobnosť

Nariadenie o ESCP sa uplatňuje vo všetkých členských štátoch okrem Dánska (odôvodnenie 38).

2.2.2. Cezhraničné spory

ESCP sa uplatňuje len na veci, ktoré sa vymedzujú ako „cezhraničné“, t. j. veci, v ktorých najmenej jeden z účastníkom má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte ako v členskom štáte súdu alebo tribunálu konajúceho v danej veci, ktorému bola predložená pohľadávka. Definíciu si môžete prečítať v článku 3 ods. 1. V odôvodnení 5 pozmeňujúceho nariadenia 2015/2421 sa spresňuje, že za cezhraničný spor by sa mal považovať taký spor, keď aspoň jedna zo strán má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte *viazanom týmto nariadením* než je členský štát súdu alebo tribunálu konajúceho v danej veci. Doplnením „viazanom týmto nariadením“ sa naznačuje, že k takejto situácii nedochádza, keď účastník konania, ktorý nemá bydlisko ani obvyklý pobyt v členskom štáte súdu konajúceho v danej veci, má obvyklý pobyt alebo bydlisko v Dánsku.

V článku 3 ods. 3 sa ustanovuje, že rozhodujúcim okamihom na určenie toho, či je spor cezhraničným sporom, je dátum, ku ktorému bolo tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky doručené príslušnému súdu

alebo tribunálu. Je potrebné pamätať na to, že faktický základ tejto podmienky sa musí uviesť v rámci pohľadávky v časti 5 na tlačive A na uplatnenie pohľadávky.

2.2.2.1. Navrhovatelia z krajín mimo EÚ

Vzhľadom na vymedzenie pojmu „cezhraničný“ a s prihliadnutím na ustanovenia o rozhodnej právomoci v nariadení Brusel I (prepracované znenie) môže navrhovateľ s bydliskom alebo obvyklým pobytom mimo EÚ za určitých okolností využiť ESCP proti odporcovi s bydliskom alebo obvyklým pobytom v rámci EÚ. Platilo by to v prípade, ak má odporca bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte, ako je štát príslušného súdu, keďže tento účastník konania sa vtedy nenachádza v tom istom štáte ako súd, a tak sú splnené podmienky článku 3 ods. 1.

2.2.2.2. Odporcovia z krajín mimo EÚ

Podobne navrhovateľ s bydliskom alebo obvyklým pobytom v inom členskom štáte ako v členskom štáte príslušného súdu môže uplatňovať pohľadávku prostredníctvom ESCP proti odporcovi s bydliskom alebo obvyklým pobytom mimo EÚ. Základ, na ktorom si súd v EÚ môže uplatniť rozhodnú právomoc na tento účel, je základ ustanovený v príslušnom nástroji EÚ, a predovšetkým v nariadení Brusel I (prepracované znenie).

2.3. Časová pôsobnosť

Nariadenie o ESCP sa uplatňuje vo všetkých členských štátoch okrem Dánska od 1. januára 2009. Pohľadávku však možno uplatniť prostredníctvom tohto konania aj napriek tomu, že vznikla pred týmto dátumom, pokiaľ sa neskončila platnosť povinnosti, na ktorej je založená pohľadávka podľa príslušných platných právnych predpisov. Zmeny zavedené nariadením 2015/2421 sa uplatňujú od 14. júla 2017.

2.4. Uplatniteľnosť iných nástrojov EÚ

2.4.1. Nariadenie Brusel I (prepracované znenie)

2.4.1.1. Pravidlá o rozhodnej právomoci

Nariadenie o ESCP neobsahuje žiadne pravidlá o rozhodnej právomoci, takže pri stanovaní príslušnosti súdov a tribunálov podľa článku 4 nariadenia o ESCP sa uplatňujú pravidlá stanovené v nariadení Brusel I (prepracované znenie). Bližšie vysvetlenie tejto otázky v súvislosti s fungovaním ESCP sa uvádza v oddiele 3.1.1 v časti venovanej začatiu konania.

2.4.1.2. Uznávanie a výkon rozsudkov

Medzi hlavné prvky ESCP patrí zrušenie doložky vykonateľnosti (exequatur), čiže rozsudok vydaný v rámci konania sa uznáva a môže

byť vykonaný v inom členskom štáte EÚ bez toho, aby vlastník rozsudku musel získať vyhlásenie vykonateľnosti. Ako je stanovené v oddiele 1.5.1, doložka vykonateľnosti bola zrušená aj v rámci nariadenia Brusel I (prepracované znenie), no dôvody na zamietnutie, ktoré možno uplatniť vo vnútroštátnom konaní, majú v nariadení Brusel I (prepracované znenie) širší záber. V nariadení sa ustanovuje osobitné konanie o výkone rozsudku, ktoré sa opisuje neskôr v tejto príručke v oddiele 8.2 v kapitole venovanej danej téme. Treba poznamenať, že ustanovenia o uznávaní a výkone v nariadení Brusel I (prepracované znenie) sa aj naďalej môžu uplatniť na výkon rozsudku zarúčeného podľa ESCP, pričom o výbere postupu, ktorý sa má použiť, rozhodne osoba, ktorá má právo na rozsudok.

2.4.2. Nariadenie o doručovaní písomnosti a nariadenie o vykonávaní dôkazov

Obidve tieto nariadenia sa uplatňujú na ESCP, keďže všeobecne sa uplatňujú na občianskoprávne konania, v rámci ktorých sa písomnosti musia posilať z jedného členského štátu EÚ do druhého a v ktorých sa musia vykonávať dôkazy z jedného členského štátu v inom členskom štáte (pozri aj oddiel 1.5.2 tejto príručky). Nariadenie o ESCP obsahuje určité ustanovenia týkajúce sa doručovania písomností aj vykonávania dôkazov, ktoré majú prednosť pred všeobecnými ustanoveniami v iných nástrojoch (článok 13 a článok 9). Takisto sa to týka niektorých ustanovení o doručovaní písomností zahrnutých do nariadenia o EOP,

ktoré majú tiež prednosť pred pravidlami v nariadení o doručovaní písomností, pokiaľ sú odlišné (článok 13 ods. 4).

2.4.3. Nariadenie o európskom exekučnom titule a nariadenie o európskom platobnom rozkaze

2.4.3.1. Podobné a rozdielne znaky oproti ESCP

Do určitej miery môžu byť tieto dve nariadenia zaradené do spoločnej skupiny s nariadením o ESCP, keďže majú niekoľko spoločných kľúčových črt, ako sú zjednodušené pravidlá uznávania a výkonu rozsudkov prostredníctvom zrušenia doložky vykonateľnosti a zabezpečenie preskúmania vydaných rozhodnutí a osvedčení vydaných v rámci príslušných konaní, keď nie sú splnené určité minimálne normy. Okrem otázok súvisiacich s doručovaním písomností, ktoré sú uvedené v predchádzajúcom odseku, sa v nariadení o ESCP na tento účel uvádzajú niektoré pravidlá týkajúce sa preskúmania rozhodnutí „vypožičané“ z nariadenia o európskom exekučnom titule (EEO), ktoré sa uplatňujú na samotné ESCP.

Ďalšou spoločnou črtou týchto troch nariadení je praktické uplatňovanie zásady vzájomného uznávania rozsudkov v občianskych veciach. Ich hlavným cieľom je zjednodušiť a zrýchliť cezhraničné uznávanie a výkon práv veriteľov v Európskej únii. V tejto súvislosti prispievajú k budovaniu skutočnej oblasti spravodlivosti v Európskej únii a vykonávaniu

jednotného trhu. Každé nariadenie má iný rozsah pôsobnosti a nie všetky možno uplatniť vo všetkých cezhraničných občianskych veciach.

Napriek podobným črtám medzi všetkými tromi nariadeniami sa okrem toho vyskytuje jeden dôležitý rozdiel. Nariadenie o ESCP sa na rozdiel od EEO a EOP zameriava na obhajované aj neobhajované veci. Preto je nutné, aby sa potenciálny navrhovateľ hneď na začiatku rozhodol, ktoré konanie je najlepšie využiť, pričom toto rozhodnutie bude vo veľkej miere závisieť od konkrétnych okolností danej veci, a predovšetkým od pravdepodobnosti spornosti či nespornosti pohľadávky a samozrejme od hodnoty dotknutej pohľadávky.

2.4.3.2. Porovnanie využitia EEO, EOP a ESCP

Európsky exekučný titul (EEO) – je vhodný len vtedy, keď je potrebné vykonať rozsudok v neobhajovanej veci v nadväznosti na súdny zmier alebo keď je ustanovená povinnosť vo verejnej listine, ktorá je vykonateľná v členskom štáte pôvodu. Pojem neobhajovaná vec sa na tento účel vymedzuje v nariadení o EEO. V zásade ide o vec, v ktorej nebola nikdy predložená možnosť obhajoby a rozsudok sa vydáva v neprítomnosti alebo pre zmeškanie, alebo ak bola vec najskôr obhajovaná, no neskôr bola obhajoba stiahnutá.

Európsky platobný rozkaz (EOP) – toto konanie je osobitne vhodné pre navrhovateľa, ktorý uplatňuje pohľadávku bez toho, aby bola obhajovaná. Navrhovateľ podá žiadosť na súd, ktorý po prijatí žiadosti

vydá príkaz a doručí ho odporcovi. Odporca môže potom podať oznámenie o námietke, ale v rámci EOP nenasleduje žiadne súdne konanie, pretože ak odporca jednoducho vznesie proti príkazu námietku, vec sa prestane riešiť v rámci EOP a namiesto toho sa rieši podľa bežných pravidiel občianskoprávneho konania. Ak odporca nepodá námietku proti príkazu po jeho doručení, navrhovateľ môže následne uplatniť opatrenia na presadzovanie, ktoré sú nevyhnuté na zabezpečenie platby. Toto konanie je osobitne vhodné pre navrhovateľov, ktorí riešia viacnásobné pohľadávky, napr. energetické spoločnosti a podobné podniky, ktoré majú pohľadávky voči neplatiacim zákazníkom.

EEO a EOP síce majú podobný rozsah pôsobnosti, no odlišujú sa v tom, že v rámci EEO sa osvedčuje, že výsledok vnútroštátneho konania je spôsobilý na vykonanie v inom členskom štáte, zatiaľ čo EOP je samostatné konanie EÚ, ktoré sa prevažne vykonáva vo všetkých členských štátoch rovnako. Veriteľ sa musí rozhodnúť, ktoré z týchto konaní využije na uplatnenie svojho nároku, ktorý je alebo pravdepodobne je nesporný. EOP je mimoriadne užitočný pre veriteľa, ktorý si želá vymáhať pohľadávky vo viacerých členských štátoch, pretože mu stačí pochopiť len jedno konanie namiesto viacerých konaní vo vnútroštátnych systémoch jednotlivých dotknutých členských štátov.

Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ESCP) – treba ho odlišovať od ostatných dvoch konaní, pretože je k dispozícii pre obhajované aj neobhajované veci, v ktorých hodnota pohľadávky nepresahuje ako 5 000 EUR. Konanie je teda k dispozícii pre cezhraničné

veci, v ktorých je takáto pohľadávka sporná. Ak sa navrhovateľ domnieva, že spor nebude obhajovaný, možno je lepšie zvoliť si možnosť EOP, ktoré bude jediné samostatné konanie EÚ, ktoré je k dispozícii pre cezhraničné pohľadávky nad 5 000 EUR.

2.4.4. Iné nástroje EÚ

Je nutné pamätať na to, že na pohľadávky v rámci ESCP sa vzťahujú rôzne nástroje EÚ v rámci vlastných podmienok v dôsledku vecnej pôsobnosti nariadenia. Dva príklady sú nariadenia Rím I a Rím II o rozhodnom práve pre zmluvné a nezmluvné záväzky. Pravidlami, ktoré boli ustanovené v jednom z týchto nariadení, sa určí, ktoré právo sa má uplatniť v súvislosti s pohľadávkou v rámci ESCP, presne tak, ako v prípade pohľadávky v rámci akéhokoľvek iného konania.

Osoby, ktoré riešia pohľadávky v rámci ESCP, musia tiež pamätať na to, že v závislosti od konkrétneho predmetu pohľadávky sa na daný predmet úpravy môžu vzťahovať aj ďalšie nástroje EÚ. Pohľadávka môže napríklad patriť do rozsahu pôsobnosti nástrojov EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa a ak to platí, z ustanovení týchto nástrojov môžu vyplývať práva a povinnosti pre účastníkov konania o pohľadávkach v prípade, že je sporná. V oddiele 1.5.3 tejto príručky boli zdôraznené pravidlá o alternatívnom riešení sporov a o riešení sporov online, pričom sa poukázalo na možnosť predložiť spotrebiteľskú pohľadávku cez platformu RSO, ak je to vhodné.

2.5. Vzťah s vnútroštátnym právom

2.5.1. Vnútroštátne procesné právo

Vnútroštátne právo vstupuje do ESCP dvomi spôsobmi. Po prvé sa v súvislosti so samotným konaním v nariadení jasne uvádza, že pokiaľ nie je v nariadení ustanovené inak, ESCP sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vykonáva (článok 26). Okrem toho sa v nariadení osobitne ustanovuje, že vnútroštátne právo sa uplatňuje v určitých konkrétnych fázach konania. Príkladom je existencia alebo neexistencia opravného prostriedku proti rozsudku v rámci ESCP (článok 17) a situácia, v ktorej protipohľadávka pokračuje finančný limit európskej pohľadávky s nízkou hodnotou sporu⁽²⁷⁾. Po druhé sa vnútroštátne procesné právo musí uplatňovať aj s prihliadnutím na ciele konania, ktoré sú vymedzené v odôvodnení 7 nariadenia. Je potrebné pamätať na to, že vnútroštátne procesné právo by sa nemalo uplatňovať v rozpore s ESCP, ale malo by sa uplatňovať tak, aby sa posilnilo dosahovanie cieľov samotného ESCP.

Táto zásada je takisto vyjadrená v judikatúre Súdneho dvora EÚ v súvislosti s podobným ustanovením v nariadení o EOP. Pokiaľ ide o ustanovenie o súdnych poplatkoch a nákladoch v danom nariadení a v ustanoveniach vnútroštátnych právnych predpisov, Súdny dvor EÚ rozhodol, že vnútroštátne právo možno uplatniť, ak dané pravidlá nie sú menej priaznivé ako pravidlá, ktorými sa upravujú podobné vnútroštátne spory, a ak v praxi neznemožňujú ani neprimerane nestážujú výkon práv, ktoré sú zabezpečené právom Európskej únie (vec C-215/11, Iwona Szyrocka/SiGer Technologie GmbH ECLI:EU:C:2012:794). V tom istom prípade Súdny dvor EÚ rozhodol, že vnútroštátne pravidlo o rozdelení trov konania, v ktorom navrhovateľovi bola priznaná len časť pohľadávky, nie je v rozpore s pravidlom „strana, ktorá nemala v konaní úspech, platí“ v článku 16 ESCP, pokiaľ dané pravidlo nie je menej priaznivé ako vo vnútroštátnych veciach a neodrádza navrhovateľa od využitia ESCP (vec C-554/17 Rebecka Jonsson/Société du Journal L'Est Républicain, ECLI:EU:C:2019:124).

⁽²⁷⁾ V oddiele 9.2 sa dočítate, aké informácie o vnútroštátnom procesnom práve je potrebné poskytnúť na účely ESCP.

2.5.2. Vnútroštátne hmotné právo

Okrem tejto všeobecnej procesnej situácie sa na predmet akejkoľvek pohľadávky s najväčšou pravdepodobnosťou uplatní vnútroštátne hmotné právo. Rozhodným právom však nemusí byť právo členského štátu, v ktorom sídli súd alebo tribunál konajúci vo veci pohľadávky, v závislosti od toho, ktoré právo sa má uplatniť podľa príslušných pravidiel v nástrojoch rozhodného práva.

3

TRETIA KAPITOLA

Začatie konania

3.1. Začatie a praktická pomoc

V súlade s článkom 4 navrhovateľ začne konanie vyplnením tlačiva A na uplatnenie pohľadávky (príloha I) a jeho podaním na súd alebo tribunál s rozhodnou právomocou (pozri oddiel 3.2 o príslušnom súde). Tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky by malo byť k dispozícii na všetkých súdoch a prístupné na príslušných vnútroštátnych webových sídlach (článok 4 ods. 5). Tlačivo sa podáva poštou alebo akýmkoľvek iným komunikačným prostriedkom, ako je fax alebo elektronická pošta, ktorý je prijateľný pre členský štát, v ktorom sa konanie začína. Informácie o tom, ako podať tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky na súd v členskom štáte, ktorý koná vo veci samej, sú dostupné na portáli elektronickej justície.

Keďže podľa článku 11 nariadenia majú členské štáty povinnosť zabezpečiť, aby účastníci konania mali pri vyplňovaní tlačív k dispozícii praktickú pomoc, táto pomoc by mala byť k dispozícii vo všetkých členských štátoch v súvislosti s vyplňaním tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky, ako aj všetkých ostatných tlačív. Praktická pomoc je mimoriadne dôležitá, pretože sa povinne nevyžaduje zastúpenie právnym zástupcom ani iným odborníkom pracujúcim v oblasti práva (článok 10). V článku 11 sa spresňuje, že súčasťou praktickej pomoci sú aj všeobecné informácie o tom, ktoré súdy alebo tribunály sú v dotknutom členskom štáte príslušné vydať rozsudok. Pomoc sa poskytuje bezplatne. Týmto ustanovením sa od členských štátov nevyžaduje poskytnutie právnej pomoci alebo právnej asistencie vo

forme právneho posúdenia konkrétneho sporu. V členských štátoch sa uplatňujú bežné ustanovenia o právnej pomoci. Organizácia praktickej pomoci sa v jednotlivých členských štátoch líši. V mnohých členských štátoch zohrávajú dôležitú úlohu pri poskytovaní poradenstva o konaní miestne európske spotrebiteľské centrá (ECC). Na súde môže byť tiež k dispozícii praktická pomoc s vyplňaním tlačív. Podľa článku 25 ods. 1 písm. c) sa Európskej komisii musia poskytnúť informácie o organizácii praktickej pomoci. Tieto informácie sú sprístupnené na portáli elektronickej justície.

3.2. Príslušný súd alebo tribunál

Tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky sa musí podať na súde v členskom štáte, ktorý má medzinárodnú rozhodnú právomoc (pozri oddiel 3.2.1) a ktorý má miestu rozhodnú právomoc (pozri oddiel 3.2.2) v súlade s článkom 4 ods. 1.

3.2.1. Pravidlá EÚ o rozhodnej právomoci – Brusel I

Uplatňujú sa pravidlá ustanovené v nariadení Brusel I (prepracované znenie). Znamená to, že s cieľom určiť, ktorému súdu sa má predložiť pohľadávka, sa najskôr musí posúdiť, ktoré pravidlo alebo pravidlá rozhodnej právomoci treba uplatniť na spor, od ktorého sa odvíja pohľadávka. Pravidlo alebo pravidlá sa uplatnia na základe presných okolností danej situácie, pričom jedným zo základných odlišovacích prvkov je to, či pohľadávka vyplýva zo zmluvného alebo mimozmluvného

záväzku, ako je napríklad záväzok vyplývajúci z pochybenia alebo nedbanlivosti odporcu, na základe ktorých došlo k strate, ujme alebo poškodeniu na strane navrhovateľa.

V časti 4 tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky je uvedený nevyčerpávajúci zoznam dôvodov rozhodnej právomoci a odkazy na príslušné časti portálu elektronickej justície, ktoré sú venované nariadeniu Brusel I (prepracované znenie).

3.2.1.1. Rozhodná právomoc vo veciach týkajúcich sa spotrebiteľov

Nariadenie Brusel I (prepracované znenie) obsahuje osobitné pravidlá o rozhodnej právomoci, ktoré sa vzťahujú na veci týkajúce sa spotrebiteľov. Spotrebiteľ sa vymedzuje ako osoba, ktorá nekoná na podnikateľské účely. Za určitých okolností môže byť spotrebiteľ oprávnený na predloženie pohľadávky na súd v členskom štáte svojho bydliska alebo obvyklého pobytu, ktorý má právomoc rozhodovať v európskom konaní s nízkou hodnotou sporu podľa miestnych vnútroštátnych pravidiel. V mnohých prípadoch ide o súd v meste bydliska danej osoby. Je to dôležité aj pre iné typy vecí týkajúcich sa spotrebiteľov, ktoré zahŕňajú pohľadávku podniku voči spotrebiteľovi, pohľadávku súkromného „spotrebiteľa“ voči inému spotrebiteľovi, ako aj pohľadávku medzi podnikmi.

Pravidlá o rozhodnej právomoci v spotrebiteľských veciach v nariadení Brusel I (prepracované znenie)

Články 17 až 19 nariadenia Brusel I (prepracované znenie) obsahujú osobitné pravidlá o rozhodnej právomoci vo veci spotrebiteľských zmlúv.

Ak ide o zmluvu

- o predaji tovaru na splátky,
- o úvere alebo inej forme úveru splatnom v splátkach alebo
- uzavretú medzi spotrebiteľom a podnikom, ktorý vykonáva podnikateľskú činnosť v členskom štáte bydliska spotrebiteľa alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takúto činnosť, napr. reklamu, do tohto členského štátu,

spotrebiteľ môže predložiť pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy

- na súdoch v členskom štáte, v ktorom sídli daný podnik, alebo
- na súdoch v mieste, na ktorom má spotrebiteľ bydlisko,

a podnik môže predložiť pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy voči spotrebiteľovi len na súdoch v mieste, na ktorom má spotrebiteľ

bydlisko. V oboch prípadoch môže byť protipohľadávka predložená na súd, ktorý rieši pôvodnú pohľadávku.

Tieto pravidlá o rozhodnej právomoci nie je možné zmeniť na základe dohody medzi spotrebiteľom a podnikom, pokiaľ

- dohoda nebola uzatvorená po vzniku sporu, ktorý je predmetom pohľadávky,
- dohoda neumožňuje spotrebiteľovi predložiť pohľadávku na inom súde, ako sa uvádza v pravidlách, alebo
- nejde o dohodu medzi spotrebiteľom a podnikom, ktorí majú bydlisko či sídlo v tom istom členskom štáte, a dohodou sa prenáša súdna právomoc na súdy daného členského štátu, pričom nie je v rozpore s právnymi predpismi daného štátu.

Poznámky:

1. Ak je zmluva, z ktorej vyplýva pohľadávka, uzatvorená medzi spotrebiteľom a podnikom, ktorý síce nemá sídlo v tom istom členskom štáte ako spotrebiteľ, ale má pobočku alebo sídlo v niektorom z členských štátov, pričom spor sa týka činnosti pobočky, agentúry alebo sídla, tento podnik sa považuje za podnik usídlený v tom istom členskom štáte ako spotrebiteľ.

2. Osobitné spotrebiteľské pravidlá sa všeobecne neuplatňujú v prípade prepravných zmlúv, no uplatňujú sa vtedy, keď je zmluva uzatvorená na paušálnu cenu, ktorá zahŕňa prepravu a ubytovanie, ako to napríklad platí pre dovolenkové balíky.
3. Súdny dvor EÚ spresnil kritérium „vykonávania podnikateľskej činnosti“ v niektorých členských štátoch, pokiaľ ide o zmluvy uzatvorené cez internet alebo podniky, ktoré oslovujú zákazníkov cez svoje webové sídla. Kľúčovou vecou je vec C-585/08, Pammer/Alpenhof, ECLI:EU:C:2010:740. Požiadavky na smerovanie činností do členských štátov spotrebiteľov zahŕňajú použitie iného jazyka, ako je jazyk v sídle podniku, či sa poskytujú usmernenia o prístupe k podniku z iného štátu, menu, ktorú možno použiť pri transakciách, telefónne čísla s medzinárodnou predvolbou, používanie doménového mena prvej úrovne a iné dôkazy dosvedčujúce, že obchodník smeroval činnosti do iných členských štátov vrátane štátu daného spotrebiteľa.

3.2.2. Miestne alebo „vnútroštátne“ pravidlá týkajúce sa rozhodnej právomoci

Vo vnútroštátnych pravidlách členského štátu konajúceho vo veci samej je určené, ktorý miestny súd je príslušný. V niektorých členských štátoch je určený konkrétny súd, ktorý rieši európske pohľadávky s nízkou hodnotou sporu, zatiaľ čo v iných sa uplatňujú bežné pravidlá územnej a vecnej príslušnosti. Relevantné informácie o súde či súdoch, ktoré sú príslušné v členských štátoch, sú dostupné na portáli elektronickej justície.

3.3. Použitie tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky

Ako sa už uvádza skôr v tejto príručke, zámerom konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu je vykonávať ho hlavne vo forme písomného postupu. Konanie je potrebné začať prostredníctvom tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky, ktoré sa predpisuje v nariadení a ktoré možno nájsť pod názvom tlačivo A v prílohe I k nariadeniu (pozri oddiel 3.1 tejto príručky). Okrem informácií dostupných na portáli elektronickej justície sa v celom tlačive návrhu na uplatnenie pohľadávky uvádzajú pokyny k požadovaným informáciám, ktoré má uviesť navrhovateľ a ktorými by sa mal dôsledne riadiť. Dve konkrétne hľadiská si však zaslúžia osobitnú pozornosť, a to posúdenie samotnej pohľadávky a otázka prístupovania k úrokom na účely pohľadávky.

3.3.1. Posúdenie pohľadávky

3.3.1.1. Opis pohľadávky

Posúdenie základu a výšky pohľadávky je potrebné pri vyplňaní časti 8 v tlačive A – „Údaje o pohľadávke“, v ktorej sa opisuje pohľadávka, ako aj pri určovaní toho, že pohľadávka skutočne nepresahuje finančný limit ESCP. V súvislosti s prvou otázkou je veľmi dôležité, aby každá jednotlivá súčasť pohľadávky a jej základ boli opísané čo najpresnejšie s prihliadnutím na to, že odporca sa môže pokúsiť zamietnuť pohľadávku. Faktický základ pohľadávky, ktorý sa uvádza v rámci 8 tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky, musí byť čo najviac podložený písomnými materiálmi, aby súd, ktorému je predložená pohľadávka, bol schopný určiť hodnotu pohľadávky, základ pohľadávky a dôkazy na podporu pohľadávky. Ak sa to nespraví, hrozí, že súd môže zamietnuť pohľadávku ako nepodloženú alebo prinajmenšom od navrhovateľa vyžadovať ďalšie informácie, čo spôsobí stratu času a oneskorenie konania.

3.3.1.2. Hodnota pohľadávky

Pokiaľ ide o hodnotu pohľadávky, treba prihliadať na to, že finančný limit sa uplatňuje po odpočítaní všetkých nákladov, výdavkov a úrokov pripočítaných k istine. Ak sa istina skladá z viacerých súčastí, mali by sa opísať oddelene, ale ak hodnota všetkých súčastí spolu prekračuje finančný limit, v tom prípade pohľadávka nespadá do rozsahu pôsobnosti ESCP aktuálne stanoveného na 5 000 EUR.

3.3.2. Zaobchádzanie s úrokmi

Hoci sa pohľadávka posudzuje bez zohľadnenia vyžadovaných úrokov, musí sa uviesť aj výška úrokov alebo ich sadzba, ako aj základ, na ktorom narástli alebo rastú úroky voči istine, a tento údaj sa musí znázorniť v rámci 7 odseku 7.4. Ak je však samotná pohľadávka založená na požiadavke úhrady úrokov, musí sa to uviesť v odseku 7.1 a hodnota pohľadávky sa posúdi na základe danej istiny, aj napriek tomu, že ide o úroky. K takejto situácii môže dôjsť napr. vtedy, keď sa istina týka úrokov z úveru, pričom odporca už uhradil kapitál úveru.

3.4. Náklady na predloženie pohľadávky

Vo väčšine členských štátov súdy účtujú poplatok za prijatie pohľadávky v rámci ESCP a nespracujú pohľadávku, pokiaľ nie je uhradený poplatok. Znamená to, že je nutné najskôr stanoviť, či súd, ktorému sa má zaslať pohľadávka, t. j. súd s rozhodnou právomocou podľa pravidiel EÚ a vnútroštátnych pravidiel, vyžaduje uhradenie poplatku za predloženie pohľadávky. Ak áno, ďalším krokom je stanoviť výšku poplatku a spôsob jeho úhrady. Tieto informácie môžu byť opäť dostupné na miestnych webových sídlach, ako aj na portáli elektronickej justície. Podľa článku 15a musia byť súdne poplatky primerané a nesmú byť vyššie než poplatky účtované v prípade porovnateľných vnútroštátnych konaní. Prostriedky diaľkovej platby by mali byť dostupné prostredníctvom a) bankového prevodu; b) platby kreditnou alebo debetnou kartou; alebo c) inkasa z bankového účtu navrhovateľa.

3.5. Prílohy k tlačivu návrhu na uplatnenie pohľadávky

Keďže ESCP má byť hlavne písomným konaním, je nutné zaslať s tlačivom návrhu na uplatnenie pohľadávky všetky potrebné podporné materiály vo forme listinných dôkazov. Tieto materiály sú potrebné na potvrdenie hodnoty pohľadávky, základu pohľadávky a dôkazov, o ktoré sa bude opierať v prípade, ak je pohľadávka obhajovaná, pričom treba zohľadňovať, že ESCP sa uplatňuje na obhajované aj neobhajované veci. Toto všetko sa stanovuje v článku 4 ods. 1 nariadenia a v časti 8 tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky. Súd síce môže požiadať navrhovateľa o ďalšie informácie (pozri oddiel 5.2), no ak informácie zaslané spolu s tlačivom návrhu na uplatnenie pohľadávky spojené s informáciami poskytnutými v samotnom tlačive návrhu na uplatnenie pohľadávky nepostačujú na podloženie pohľadávky, hrozí riziko zamietnutia pohľadávky, takže je lepšie zaslať všetky relevantné informácie pri predkladaní tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky, pričom treba vždy pamätať na to, že môže byť potrebný preklad s pridruženými nákladmi.

3.6. Zasielanie pohľadávky na súd

V článku ods. 1 nariadenia sa spresňuje, že tlačivo možno podať poštou a akýmkoľvek iným komunikačným prostriedkom, ako je fax alebo elektronická pošta, ktorý je prijateľný pre členský štát, v ktorom sa ESCP začína. Informácie o prijateľných prostriedkoch v členskom štáte konajúcom vo veci samej sú dostupné na portáli elektronickej justície.

Navrhovateľia musia dôsledne stanoviť, čo a v akej forme vyžaduje súd, pokiaľ ide o podporné materiály, predovšetkým dokumentačné a iné materiály, ktoré môžu slúžiť ako dôkazy. Nie všetky súdy prijímajú kópie dokumentačných materiálov v oskenovanej alebo inej podobe, pričom súd môže vyžadovať originály na základe vnútroštátnych dôkazných pravidiel. V závislosti od presného stanoviska v tejto súvislosti nemusí byť možné zaslať podporné materiály elektronicky, aj napriek tomu, že súd prijme pohľadávku v elektronickej forme. Môže byť teda zmysluplnejšie zaslať tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky spolu s dokumentačnými materiálmi iným prostriedkom prijateľným pre súd.

3.7. Jazyk

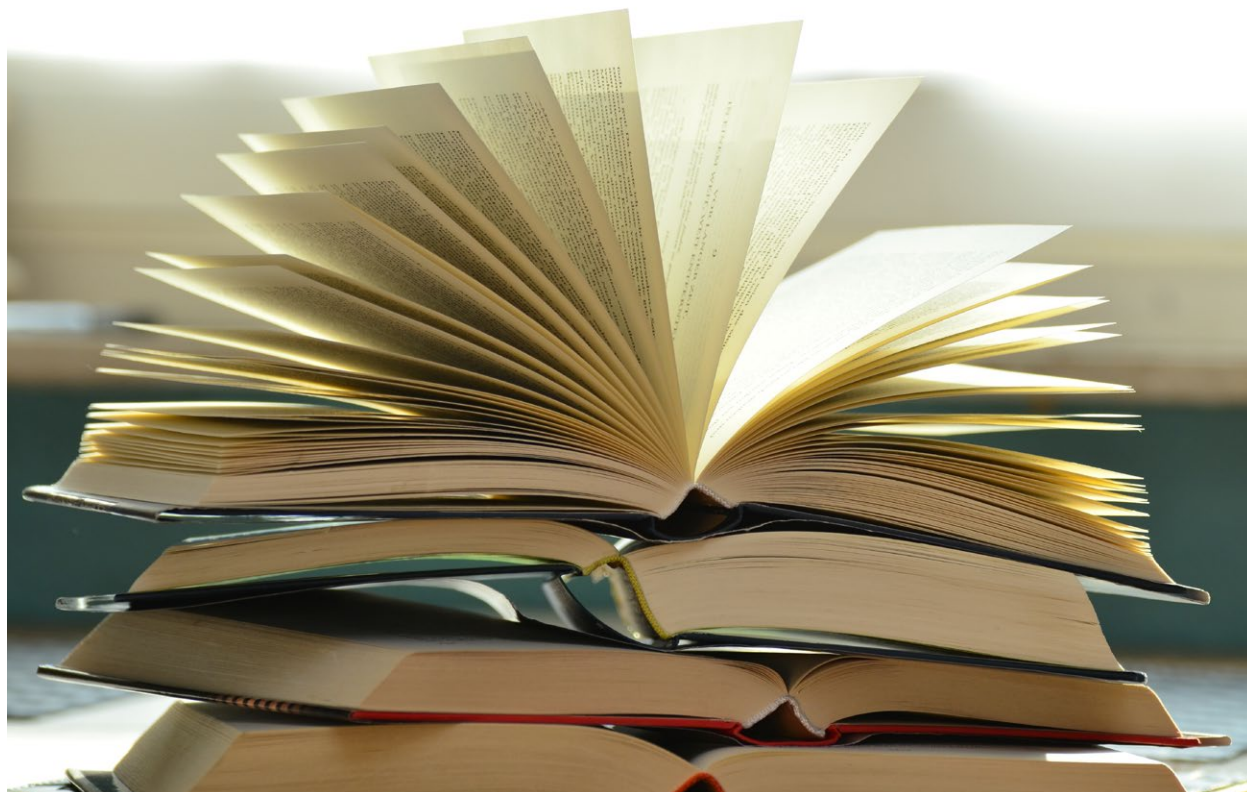
Podľa článku 6 ods. 1 sa tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky musí predložiť v jazyku súdu alebo tribunálu a to isté platí pre opis podporných dokumentov v časti 8.2 tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky. Pozri aj oddiel 4.7, pokiaľ ide o iné tlačivá a dokumenty. V členských štátoch s viacerými úradnými jazykmi je potrebné dôsledne zvoliť vhodný jazyk. Niektoré členské štáty sú tiež pripravené prijať pohľadávky v inom ako úradnom jazyku. Treba pamätať na to, že odporca má právo odmietnuť doručenie tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a dokumentov, ak nie sú splnené príslušné jazykové požiadavky na doručovanie písomností. Ďalšie vysvetlenie je uvedené v oddiele 4.2. Tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky je dostupné vo všetkých úradných jazykoch EÚ na portáli elektronickej justície a k dispozícii sú prekladateľské nástroje, ak je tlačivo vyplnené v inom jazyku. Treba poznamenať, že ak je na účely

článku 6 ods. 3 potrebný preklad, zodpovednosť za zabezpečenie prekladu, a teda aj náklady prináležia účastníkovi konania, ktorému súd nariadil zabezpečenie tohto úkonu. To isté platí, ak účastník konania odmietol prevziať doručovaný dokument, pretože nie je v správnom jazyku, ako je ustanovené v článku 6 ods. 3.

3.8. Súdny zmier

Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je v zásade písomné konanie, ktoré sa vykonáva prostredníctvom vzorových tlačív, a okrem zabezpečenia dodržania lehôt a preskúmania skutočností a dôkazov a iných správnych povinností je interakcia medzi súdom a účastníkmi konania obmedzená. Podľa článku 12 ods. 3 má však súd povinnosť snažiť sa dosiahnuť zmier medzi účastníkmi konania. Ak by sa uskutočnilo ústne pojednávanie podľa článku 5 ods. 1 a článku 8 (pozri oddiel 5.3 a 5.5 tejto príručky), bola by to dobrá príležitosť pokúsiť sa o zmier. Táto povinnosť sa však neobmedzuje na ústne pojednávanie, ale platí pre celé konanie o pohľadávkach a protipohľadávkach.

Zmier dosiahnutý pred súdom alebo tribunálom alebo nimi schválený počas európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ktorý je vykonateľný v členskom štáte, v ktorom sa vykonávalo konanie, sa uznáva a vykonáva v iných členských štátoch podľa článku 23a (pozri oddiel 8.6).

4

ŠTVRTÁ KAPITOLA

Postup po doručení pohľadávky na súd

4.1. Oprava alebo doplnenie tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky navrhovateľom

4.1.1. Súd skontroluje tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky

Prvou úlohou súdu po prijatí tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a podporných materiálov a pred dorúčením materiálov odporcovi je skontrolovať, či bolo tlačivo vyplnené riadne v súlade s požiadavkami nariadenia. Ak to neplatí a pokiaľ súd hneď na začiatku neprijme stanovisko, že pohľadávka je nepodložená alebo úplne neprípustná, pričom v takom prípade môže pohľadávku zamietnuť, súd môže požiadať navrhovateľa, aby doplnil alebo opravil tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky alebo aby poskytol doplňujúce informácie či dokumenty. Súd alebo tribunál informuje navrhovateľa o prípadnom zamietnutí a o tom, či je proti takémuto zamietnutiu dostupný opravný prostriedok. Ustanovuje sa to v článku 4 ods. 4.

4.1.2. Súd informuje navrhovateľa, ak pohľadávka nespadá do rozsahu pôsobnosti ESCP

Ak súd konštatuje, že pohľadávka je mimo rozsahu pôsobnosti nariadenia, napr. ak sa týka predmetu úpravy, ktorý nemôže tvoriť základ pohľadávky v rámci ESCP, alebo ak hodnota pohľadávky je vyššia ako finančný limit ESCP, podľa článku 4 ods. 3 nariadenia to musí oznámiť navrhovateľovi⁽²⁸⁾. Navrhovateľ sa potom môže rozhodnúť, že stiahne pohľadávku, alebo ak to nespraví, súd je povinný pokračovať v jej riešení v rámci vhodného vnútroštátneho konania.

4.1.3. Žiadosť adresovaná navrhovateľovi o doplnenie alebo opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky

Táto žiadosť sa musí vykonať prostredníctvom tlačiva B predpísaného v nariadení. Toto tlačivo sa môže použiť aj vtedy, ak tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nebolo predložené v jazyku súdu, s cieľom požiadať navrhovateľa, aby poskytol tlačivo v správnom jazyku. Súd v tlačive stanoví lehotu, do ktorej navrhovateľ musí poskytnúť požadované informácie alebo opätovne zaslať opravené tlačivo. V článku 14 ods. 2 nariadenia sa ustanovuje, že táto lehota môže byť za výnimočných

⁽²⁸⁾ Ak sa súd rozhodne prijať pohľadávku, ale ďalej ju riešiť v rámci vhodného vnútroštátneho konania, takisto musí navrhovateľa informovať o tomto rozhodnutí. Niektoré členské štáty majú predpísané tlačivo aj na tento účel. Všeobecnejšie boli tiež v niektorých členských štátoch predpísané doplňujúce tlačivá k tlačivám predpísaným v nariadení, ktoré sa majú používať v súvislosti ESCP.

okolností predĺžená. Ak to navrhovateľ nespraví do stanovenej lehoty alebo ak tlačivo stále nie je správne vyplnené alebo v správnom jazyku, pohľadávka môže byť zamietnutá. Účinok zamietnutia z tohto dôvodu nezodpovedá rozhodnutiu o podstate pohľadávky, ktorá sa môže znova predložiť v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu alebo v rámci vhodného vnútroštátneho konania.

4.2. Zasielanie tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky odporcovi

4.2.1. Súd zašle kópiu tlačiva A na uplatnenie pohľadávky a tlačivo C

Po tom, ako súd rozhodne, že pohľadávka sa môže ďalej riešiť ako európska vec s nízkou hodnotou sporu, či už v pôvodnej podobe predloženej navrhovateľom, alebo po oprave tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky, alebo po poskytnutí doplňujúcich informácií či dokumentov navrhovateľom, súd zašle odporcovi kópiu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a podporné dokumenty spolu s tlačivom C na odpoveď, v ktorom súd musí vyplniť prvú časť⁽²⁹⁾.

4.2.2. Lehoty

Súd musí zaslať tieto dokumenty odporcovi do 14 dní od dátumu prevzatia riadne vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky na účely ESCP. Táto lehota začne plynúť pôvodného dátumu prijatia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky, ak neboli potrebné žiadne opravy ani doplňujúce informácie, alebo od neskoršieho dátumu, ktorý je primeraný vzhľadom na lehotu stanovenú v žiadosti pre navrhovateľa na opravu alebo doplnenie tlačiva alebo poskytnutie doplňujúcich informácií.

4.2.3. Spôsoby doručovania písomností

4.2.3.1. Doručovanie písomností poštou alebo elektronicky

Podľa článku 13 ods. 1 musí súd zaslať formulár C spolu s kópiou tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a podpornými dokumentmi niektorým z týchto spôsobov:

- (a) poštovým doručovaním alebo⁽³⁰⁾
- (b) elektronickými prostriedkami:

⁽²⁹⁾ Dôslednú pozornosť treba venovať jazyku tlačív – pozri oddiel 4.2.3 v súvislosti s požiadavkami na doručovanie písomností. Niektoré sudy zasielajú tlačivá v jazyku súdu aj v jazyku príjemcu.

⁽³⁰⁾ Ak sa doručovanie musí uskutočniť v inom členskom štáte, dokumenty musia byť zaslané do daného členského štátu v súlade s nariadením o doručovaní písomností.

- (i) ak sú takéto prostriedky technicky dostupné a prípustné v súlade s procesnými pravidlami členského štátu, v ktorom sa európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu vedie, a ak účastník konania, ktorý je adresátom, má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte, tak v súlade s procesnými pravidlami tohto členského štátu; a
- (ii) ak účastník konania, ktorý je adresátom, vopred výslovne súhlasil s tým, že písomnosti mu môžu byť doručené elektronickými prostriedkami, alebo ak sa na túto stranu v súlade s procesnými pravidlami členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko alebo obvyklý pobyt, vzťahuje právna povinnosť akceptovať takýto konkrétny spôsob doručovania.

Doručenie poštou alebo elektronickými prostriedkami sa potvrdí potvrdením o doručení s uvedením dátumu doručenia.

4.2.3.2. Iná komunikácia

Podľa článku 13 ods. 2 sa iná písomná komunikácia medzi súdom a účastníkmi konania alebo inými osobami zúčastnenými na konaní vykonáva prostredníctvom elektronických prostriedkov s potvrdením o doručení, ak sú takéto prostriedky technicky dostupné a prípustné v členskom štáte, v ktorom sa európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu vykonáva, za predpokladu, že daný účastník konania alebo osoba vopred schválila takéto prostriedky komunikácie alebo sa na ňu v súlade s procesnými pravidlami členského štátu, v ktorom má tento

účastník konania alebo osoba bydlisko alebo obvyklý pobyt, vzťahuje právna povinnosť takéto prostriedky komunikácie schvaľovať. V časti 10 tlačiva A a v časti 7 tlačiva C sa kladú otázky o tejto záležitosti.

4.2.3.3. Štandardné pravidlá doručovania písomností

Ak nie je možné doručovanie poštou ani elektronické doručenie podľa článku 13 ods. 1, v článku 13 ods. 4 sa predpisujú pravidlá z článku 13 alebo 17 nariadenia o EOP. Ďalšie podrobnosti o týchto štandardných pravidlách sú uvedené v rámciku o doručovaní písomností v nasledujúcom rámciku o doručovaní písomností.

4.2.3.3.1. Štandardné pravidlá doručovania písomností podľa článku 13 a 14 nariadenia o EOP

Doručenie s dokladom o prijatí adresátom alebo zástupcom adresáta

Spôsoby doručovania s dokladom o prijatí uvedené v článku 13 nariadenia o EOP umožňujú:

- doručenie do vlastných rúk doložené dokladom, ktorý podpísal adresát,
- vyhlásenie príslušnej osoby, ktorá uskutočnila doručenie, v ktorom sa uvádza, že adresát prijal dokument alebo ho odmietol prijať bez akéhokoľvek právneho odôvodnenia⁽³¹⁾,
- doručenie poštou doložené potvrdením o prijatí, ktoré podpísal adresát,
- doručenie elektronickými prostriedkami doložené potvrdením o prijatí, ktoré podpísal adresát.

Doručenie bez dokladu o prijatí adresátom alebo zástupcom adresáta

Podobne spôsoby doručovania bez dokladu o prijatí uvedené v článku 14 nariadenia o EOP umožňujú:

- doručenie do vlastných rúk na osobnú adresu adresáta osobám, ktoré žijú v tej istej domácnosti ako adresát alebo sú tam zamestnané,
- v prípade, ak je adresát samostatne zárobkovo činnou osobou alebo právnickou osobou, doručenie sa vykonáva aj do prevádzkarne adresáta osobám, ktoré adresát zamestnáva,
- uloženie dokumentu do poštovej schránky adresáta,
- uloženie dokumentu na pošte alebo u príslušných orgánov verejnej moci a vloženie písomného oznámenia o tomto uložení do poštovej schránky adresáta, v ktorom sa jasne uvádza povaha dokumentu ako súdneho dokumentu alebo právny účinok oznámenia, ktorým je, že sa doručenie uskutočnilo a začínajú plynúť lehoty.

⁽³¹⁾ V tejto súvislosti je potrebné pamätať najmä na právo odmietnutia doručenia podľa článku 8 nariadenia o doručovaní písomností [nariadenie (ES) 1393/2007], ak písomnosti nie sú napísané v jazyku alebo k nim nie je priložený preklad do jazyka, ktorému adresát rozumie, alebo do úradného jazyka alebo niektorého z úradných jazykov miesta, kde sa vykonáva doručovanie (pozri aj odôvodnenie 12 nariadenia). Neznamená to však, že odporca má právo odmietnuť doručenie dokumentu, ktorý nie je v jazyku členského štátu, pokiaľ je schopný rozumieť jazyku dokumentu. V tejto súvislosti pozri vec Súdneho dvora EÚ C-14/07, Weiss und Partner, ECLI:EU:C:2008:264.

Ak sa použije niektorý z týchto štyroch spôsobov, doručenie musí byť doložené:

- potvrdením o prijatí podpísaného osobou, ktorej boli dokumenty doručené, alebo
- dokladom podpísaným príslušnou osobou, ktorá uskutočnila doručenie, s uvedením spôsobu doručenia, dátumu doručenia a mena osoby, ktorá prevzala dokumenty, ako aj jej vzťahu k adresátovi.

Doručenie sa tiež môže vykonať:

- poštou bez dokladu o prijatí, ak má adresát adresu v členskom štáte, v ktorom sa nachádza súd konajúci vo veci pohľadávky,
- elektronickými prostriedkami s automatickým potvrdením o doručení, za predpokladu, že adresát vopred výslovne súhlasil s týmto spôsobom doručovania.

Poznámka: Doručovanie niektorým z týchto spôsobov je neprípustné, ak adresa dlžníka nie je s určitosťou známa.

4.3. Čo môže odporca spraviť pri prevzatí tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky

Pri prevzatí tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky môže odporca podľa článku 5 ods. 3 a ods. 4:

- odpovedať do 30 dní po doručení tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky:
 - vyplnením časti II tlačiva C na odpoveď, ktoré spätne zašle súdu spolu so všetkými príslušnými podpornými dokumentmi, alebo
 - akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď,
- neodpovedať, pričom v takom prípade súd vydá rozsudok o pohľadávke po 30 dňoch od dátumu doručenia.

Odporca môže v akejkoľvek odpovedi okrem iného:

- pripustiť pohľadávku alebo ju čiastočne alebo úplne napadnúť,
- napadnúť základ rozhodnej právomoci, z ktorej vychádza pohľadávka,
- napadnúť pohľadávku na základe tvrdenia:
 - že je mimo vecnej pôsobnosti ESCP, pokiaľ ide o predmet úpravy – na tento účel je vyhradený priestor v oddiele I časti II tlačiva C na odpoveď, alebo
 - že nejde o cezhraničnú vec podľa článku 3 nariadenia,

- vyhlásiť, že hodnota pohľadávky, ak ide o nepeňažnú pohľadávku, prekračuje limit ustanovený pre európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu,
- spochybniť pohľadávku v súvislosti s podstatou alebo požadovanou sumou,
- uviesť pomocou oddielu 2 časti II tlačiva na odpoveď, aké svedectvá a iné dôkazy sa majú predložiť, a priložiť všetky príslušné podporné dokumenty,
- požiadať v oddiele 3 tlačiva na odpoveď o ústne pojednávanie a
- uviesť v tlačive A a uplatnenie nároku protipohľadávku a predložiť ju spolu so všetkými príslušnými podpornými dokumentmi, ako aj s tlačivom na odpoveď.

Poznámka: Odporca nie je povinný zaslať odporcovi žiadne dokumenty, podľa podmienok článku 5 ods. 4 a 6 nariadenia je to úloha súdu.

4.4. Pohľadávka alebo protipohľadávka prekračuje limit

Ak odporca vyhlási, že hodnota nepeňažnej pohľadávky prekračuje finančný limit pre ESCP, súd musí prijať rozhodnutie o tejto záležitosti do 30 dní od zaslania odpovede navrhovateľovi. Ak odporca vysloví protipohľadávku, navrhovateľ má podobné právo vyhlásiť, že protipohľadávka prekračuje finančný limit. Z podmienok článku 2 ods. 1

a článku 5 ods. 5 tak, ako sa uplatňujú na protipohľadávku v článku 5 ods. 7, vyplýva, že navrhovateľ aj odporca majú v rámci konania možnosť napadnúť stanovisko druhej strany v tejto otázke. Rozhodnutie súdu v tejto záležitosti nie je rozhodnutím o pohľadávke či protipohľadávke vo veci samej, ale rozhodnutím o tom, či pohľadávka spadá do rozsahu pôsobnosti konania⁽³²⁾. V nariadení sa prostredníctvom článku 5 ods. 5 a ods. 7 ustanovuje, že rozhodnutie súdu o tejto otázke nemôže byť napadnuté samostatne.

4.5. Protipohľadávka

Ak odporca vysloví protipohľadávku, v súlade s ustanoveniami článku 5 ods. 7 sa všetky ustanovenia nariadenia, konkrétne článok 4 a článok 5 ods. 3 až 5, ako aj článok 2 uplatňujú na protipohľadávku tak isto ako na hlavnú pohľadávku. Znamená to, že protipohľadávka musí spadať do rozsahu pôsobnosti nariadenia, pričom ustanovenia o začatí konania sa uplatňujú aj na protipohľadávku⁽³³⁾. Na protipohľadávku sa uplatňujú tieto doplnujúce body:

- súd musí navrhovateľovi doručiť protipohľadávku a podporné dokumenty do 14 dní od prijatia,
- navrhovateľ musí odpovedať do 30 dní od doručenia,
- ak je hodnota protipohľadávky vyššia ako finančný limit pre ESCP, celá vec, t. j. pohľadávka aj protipohľadávka, nepatrí do rozsahu

⁽³²⁾ Pozri aj oddiel 4.1.2, pokiaľ ide o to, čo sa stane, keď je pohľadávka alebo protipohľadávka mimo rozsahu pôsobnosti ESCP.

⁽³³⁾ V tejto súvislosti pozri tretiu kapitolu tejto príručky, ktorou sa treba riadiť.

pôsobnosti ESCP a rieši sa podľa príslušného konania v členskom štáte súdu konajúcom vo veci, či už ide o ten istý súd alebo iný súd, ktorý je príslušný podľa vnútroštátneho práva.

Poznámka: Pohľadávka a protipohľadávka sa na účely ocenenia považujú za oddelené pohľadávky. Opäť to vyplýva zo skutočnosti, že článok 2 sa podľa článku 5 ods. 7 uplatňuje na protipohľadávku. Takisto z toho vyplýva, že nejde o prípad, keď kumulatívna hodnota pohľadávky a protipohľadávky by mali byť v rámci finančného limitu, aby sa vec mohla ďalej riešiť v rámci ESCP. Súd teda nemá právo skúmať vec nad rámec príslušnej hodnoty pohľadávky a protipohľadávky, keď prijíma toto rozhodnutie.

4.6. Lehoty

Treba poznamenať, že v každej fáze ESCP sa uplatňujú stanovené lehoty, a je osobitne dôležité, aby sa dodržiavali už na začiatku a vtedy, keď súd začne posudzovať predložené otázky. Lehoty ustanovené v článku 5 sú zásadné pri zabezpečovaní rýchleho konania, najmä lehoty týkajúce sa doručovania písomností a lehoty na odpoveď od odporcu a navrhovateľa v závislosti od toho, ako sa pohľadávka vyvíja. Podľa článku 14 ods. 2 má súd právomoc uvoľniť lehoty ustanovené pre odporcu na zaslanie odpovede na pohľadávku (podľa článku 5 ods. 3) a pre navrhovateľa na zaslanie odpovede na protipohľadávku (podľa článku 5 ods. 6, no len za výnimočných okolností).

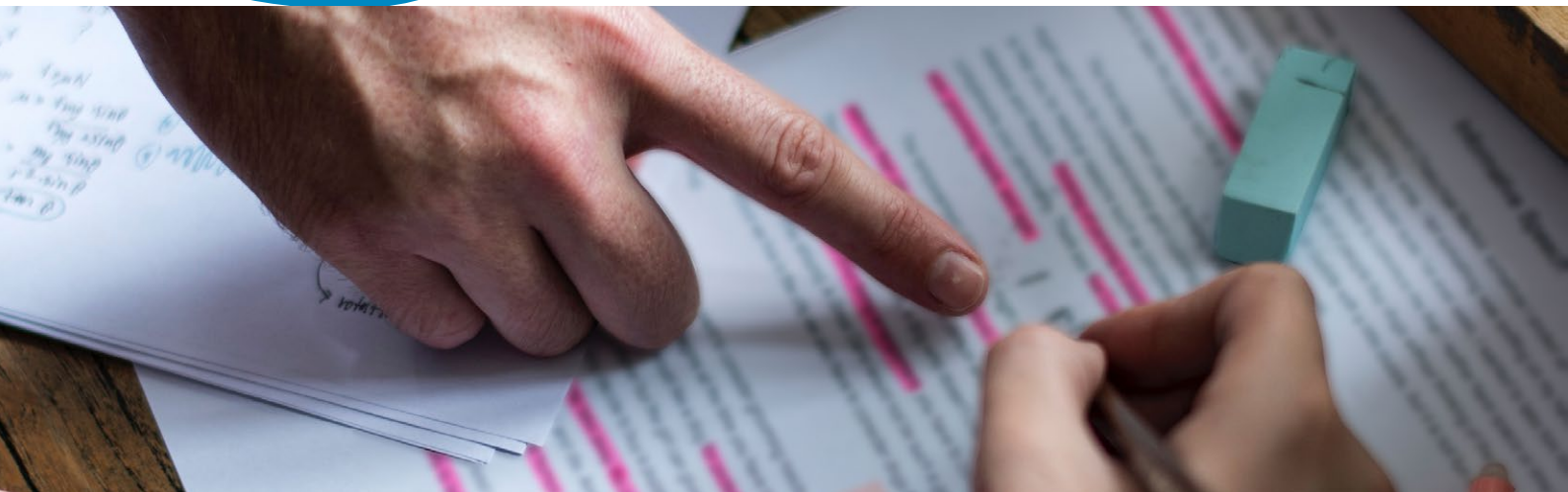
4.7. Jazyk

Treba pamätať na to, že na odpoveď odporcu, protipohľadávku a akúkoľvek odpoveď na ňu, ako aj na opis všetkých dokumentov na podloženie pohľadávky sa uplatňujú tie isté pravidlá týkajúce sa jazyka uplatňované v konaní ESCP ako na hlavnú pohľadávku. Tejto otázke je venovaný oddiel 3.7.

5

PIATA KAPITOLA

Preukazovanie skutočností

5.1. Povinnosť súdu v sporných veciach

5.1.1. Súd vyvíja iniciatívu na preukázanie skutočností

Súd má v rámci ESCP prvoradú povinnosť preukázať všetky skutočnosti pohľadávky alebo protipohľadávky. V príslušných článkoch nariadenia (článok 4 ods. 4, článok 7 ods. 1 a článok 9 ods. 1) sa totiž súdu udeľuje povinnosť konať v tomto duchu a iniciatívne účastníkom konania oznámiť, aké informácie od nich vyžaduje, aby mohol dospieť k rozhodnutiu v spornej veci. Týmto spôsobom za správu a riadenie konania zodpovedá súd, pričom zámerom je, aby súd takto zabezpečoval dosahovanie cieľov nariadenia s cieľom zabezpečiť rýchle, jednoduché a relatívne lacnejšie konanie.

5.1.2. Súd spresní spôsob vykonávania dôkazov a povahu dôkazov

V článku 9 sa ustanovuje, že súd má spresniť spôsob vykonávania dôkazov, pričom by mal uplatniť najjednoduchší a najmenej zatažujúci spôsob vykonávania dôkazov a vypočuje si svedectvo nejakej osoby alebo znalecký posudok len ak je to nutné na účely vydania rozsudku. Pri vyhodnocovaní tejto otázky musí súd zohľadniť možné náklady na takéto dokazovanie, pričom sa opäť musí opierať o politiku vymedzenú okrem iného v článku 1 a 16 a v odôvodnení 29, podľa ktorej je cieľom ESCP znížiť náklady na vymáhanie cezhraničných pohľadávok s nízkou hodnotou sporu. V článku 5 ods. 1 sa ustanovuje, že konanie je písomné.

Podľa článku 5 ods. 1 písm. a) sa ústne pojednávanie uskutočňuje, len ak nie je možné vydať rozsudok na základe dôkazov alebo ak to vyžaduje účastník konania (pozri podrobnejšie informácie v oddiele 5.3 tejto príručky).

5.2. Doplňujúce informácie od navrhovateľa a odporcu

Ako už bolo uvedené v tejto príručke v oddiele 4.1 a ako sa ustanovuje v článku 4 ods. 4 a článku 5 ods. 7, po prevzatí tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky alebo protipohľadávky môže súd požiadať účastníkov konania, aby poskytli ďalšie informácie, ak to považuje za potrebné. Keďže súd má povinnosť preukázať skutočnosti a určiť sporné otázky týkajúce sa pohľadávky, podľa článku 7 ods. 1 písm. a) sa takisto súdu umožňuje požiadať o ďalšie podrobnosti týkajúce sa pohľadávky po tom, ako prijme odpoveď na pohľadávku alebo protipohľadávku v nadväznosti na ich doručenie. Súd stanoví lehotu, do ktorej sa musia poskytnúť tieto informácie, a ako sa ustanovuje v článku 14 ods. 2, táto lehota môže tiež byť za výnimočných okolností predĺžená. Podľa článku 7 ods. 3 v spojení s článkom 14 ods. 1 súd musí informovať účastníka konania, ktorému posielal žiadosť, o dôsledkoch nedodržania lehoty, ktoré môžu zahŕňať rozhodnutie v neprospech účastníka alebo zamietnutie pohľadávky. Zámerom všetkých týchto ustanovení je posilniť úlohu súdu pri spravovaní vecí, aby sa rýchlo dospelo k rozhodnutiu.

5.3. Súd rozhodne o konaní ústneho pojednávania

5.3.1. Súd uskutoční ústne pojednávanie, len ak je to nevyhnutné

Ako už bolo uvedené, súd rozhodne, či sa uskutoční ústne pojednávanie na stanovenie skutočností. Vyplýva to zo zásady ustanovenej v článku 5 ods. 1, že ESCP je písomné konanie. V odôvodnení 9 pôvodného nariadenia sa uvádza, že súd musí dodržiavať právo na spravodlivé súdne konanie a námietkové konanie, ale ústne pojednávanie by sa malo považovať za výnimku v súlade s cieľmi ESCP, aby sa zabezpečilo rýchle a lacné konanie. Podľa článku 5 ods. 1 písm. a) súd uskutoční ústne pojednávanie len vtedy, ak sa domnieva, že nie je možné vydať rozhodnutie na základe písomných materiálov, alebo ak o to požiada niektorý z účastníkov konania a súd to schváli. Pri výkone funkcií v súlade s týmto ustanovením a s uplatnením všeobecnej zásady, podľa ktorej sa má ESCP vnímať ako konanie založené na písomných dokladoch s výnimočným uskutočnením ústneho pojednávania, by mal súd rozhodnúť o tom, či sa uskutoční alebo neuskutoční ústne pojednávanie v závislosti od konkrétneho prípadu a so zohľadnením písomných dôkazov. Ak je ústne pojednávanie nevyhnutné, malo by sa v zásade uskutočniť pomocou vhodnej technológie diaľkovej komunikácie v súlade s článkom 8 (pozri oddiel 5.5, v ktorom sú podrobnejšie informácie).

5.3.2. Súd zamietne ústne pojednávanie

Tlačivom návrhu na uplatnenie pohľadávky je navrhovateľ informovaný o tom, že ESCP je písomné konanie, a poskytuje informácie o tom, ako požiadať o ústne pojednávanie (časť 9). V otázke 9.1 sa navrhovateľ má vyjadriť, či si želá uskutočnenie ústneho pojednávania, a ak áno, má uviesť dôvody. V časti 3 tlačiva na odpoveď sa odporcovi kladie rovnaká otázka. Súd môže takúto žiadosť zamietnuť, ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti veci nie je ústne pojednávanie nevyhnutné na spravodlivé uskutočnenie súdneho konania [článok 5 ods. 1 písm. a)]. Ak súd zamietne žiadosť o ústne pojednávanie, musí písomne uviesť dôvody, ale ako je zrejmé z tohto ustanovenia, rozhodnutie o zamietnutí nemôže byť predmetom samostatného odvolania ani preskúmania.

5.4. Vykonávanie dôkazov

Z článku 9 ods. 1 jednoznačne vyplýva, že o tom, akým spôsobom sa vykonávajú dôkazy, a takisto aj o rozsahu dôkazov potrebných na vydanie rozsudku rozhoduje súd. V článku 9 ods. 2 sa ustanovuje, že súd môže pripustiť písomné vyhlásenia svedkov, znalcov alebo účastníkov konania. Podľa článku 9 ods. 4 sa znalecké posudky alebo ústne svedecké výpovede môžu vykonávať, len ak nie je možné vydať rozsudok na základe iných dôkazov. Vypočutie osôb sa vykonáva v súlade s podmienkami článku 8, ktoré sa týkajú využívania vhodnej technológie diaľkovej komunikácie (pozri oddiel 5.5). Ak je potrebné vykonať dôkazy z iného členského štátu, súd musí zvážiť využitie postupov ustanovených

v príslušných pravidlách EÚ, a najmä pravidiel ustanovených v nariadení o vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach (nariadenie o dokazovaní)⁽³⁴⁾.

5.5. Využívanie IKT počas ústnych pojednávaní a pri vykonávaní dôkazov

Využívanie informačných a komunikačných technológií (IKT) na súdoch nadobudlo veľký význam, čo sa premieta aj do (zmeneného) európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Keďže skutočné využitie závisí od technológie dostupnej na súde konajúcim vo veci, využívanie IKT počas konania nie je povinné. Podľa článku 8 ods. 1 sa ústne pojednávanie vykonáva s využitím akejkoľvek vhodnej diaľkovej komunikácie. Zahŕňa to videokonferenciu alebo telefonickú konferenciu, ktoré sú k dispozícii na súde alebo tribunále, pokiaľ využitie takejto technológie nie je nevhodné na spravodlivé vykonávanie konania z dôvodu osobitných okolností danej veci. Nariadenie o dokazovaní sa uplatňuje vtedy, keď vypočúvaná osoba má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte, ako je členský štát súdu konajúceho vo veci, vrátane podmienok vhodnej diaľkovej komunikácie. Účastník konania, ktorý je predvolaný, aby sa fyzicky zúčastnil, môže požiadať o použitie diaľkovej komunikácie, a to z toho dôvodu, že podmienky fyzickej účasti, najmä z hľadiska nákladov, sú neprimerané pohľadávke, pokiaľ

má súd k dispozícii potrebnú technológiu (článok 8 ods. 2). Účastník konania, ktorý je predvolaný, aby sa zúčastnil ústneho pojednávania prostredníctvom technológie diaľkovej komunikácie, môže požiadať o fyzickú prítomnosť prostredníctvom časti 9.2 v tlačive návrhu na uplatnenie pohľadávky a v časti 4 tlačiva na odpoveď. V tlačivách by účastníci konania mali byť informovaní o tom, že na náhradu nákladov sa vzťahujú podmienky článku 16 (pozri oddiel 3.4). Proti rozhodnutiu súdu o tom, či sa má uskutočniť súdne pojednávanie, a ak áno, či sa uskutoční prostredníctvom videokonferencie alebo inej technológie, alebo za fyzickej prítomnosti účastníka konania, nemožno podať opravný prostriedok samostatne bez napadnutia samotného rozsudku (článok 8 ods. 4).

Tie isté ustanovenia sa uplatňujú na ústne vypočutie svedka podľa článku 9 ods. 3 (pozri oddiel 5.4).

5.6. Úloha súdu

5.6.1. Súd určí konanie

Hlavnými cieľmi ESCP podľa ustanovení článku 1 nariadenia sú zrýchlenie, zjednodušenie a zníženie nákladov na súdne spory týkajúce sa pohľadávok s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných veciach v rámci

⁽³⁴⁾ Nariadenie (ES) č. 1206/2001.

EÚ, a týmto spôsobom uľahčiť prístup k spravodlivosti⁽³⁵⁾. Pri plnení týchto cieľov majú sudy kľúčovú úlohu, pokiaľ ide o prevzatie iniciatívy na riadenie a určenie postupu, ktorý sa má dodržiavať v rámci ESCP, a príslušné uplatňovanie vnútroštátneho procesného práva. Okrem určovania rozsahu dôkazov a spôsobu, akým sa vykonávajú, súd musí vo všeobecnosti riadiť konanie v súlade so zásadami kontradiktórného konania a právom na spravodlivé súdne konanie v danej veci. Podľa článku 12 ods. 3 má súd ďalej povinnosť usilovať sa v rámci možnosti o dosiahnutie zmiery medzi účastníkmi konania, pričom táto povinnosť sa neobmedzuje na ústne pojednávanie, ale platí pre celé konanie o pohľadávkach a protipohľadávkach (pozri aj oddiel 3.8).

5.6.2. Súd informuje účastníkov konania o procesných otázkach

Povinnosť súdu riadiť a určiť postup v rámci ESCP je posilnená v článku 12 ods. 2, podľa ktorého je súd tiež povinný podporovať účastníkov konania v procesných záležitostiach tak, že ich informuje o procesných otázkach. Z odôvodnenia 9 vyplýva, že v záujme zabezpečenia spravodlivého súdneho konania musí súd pri tom konať spravodlivo voči všetkým účastníkom konania. Povinnosť informovať účastníkov konania o procesných otázkach sa môže vykonávať rôznymi spôsobmi v závislosti

od vnútroštátnych postupov. Napríklad sa to môže uskutočniť ústne počas konania alebo prostredníctvom elektronickej komunikácie, ako je elektronická pošta či telefonická konferencia, alebo inými prostriedkami, ktoré môžu byť povolené vo vnútroštátnom práve⁽³⁶⁾. V článku 12 ods. 1 sa ustanovuje, že sa nevyžaduje, aby účastníci konania vykonali právne posúdenie pohľadávky, čiže túto úlohu prenechávajú súdu. Toto ustanovenie je mimoriadne dôležité, ak nie je privolaný právny zástupca ani iný odborník, ktorý vystupuje ako zástupca (článok 12). Na účely ESCP by súd alebo tribunál mal byť obsadený najmenej jednou osobou, ktorá je kvalifikovaná vykonávať funkciu sudcu v súlade s právom členského štátu súdu, na ktorom sa rieši pohľadávka⁽³⁷⁾.

5.7. Lehoty

Do 30 dní od prijatia odpovede odporcu na pohľadávku alebo odpovede navrhovateľa na protipohľadávku súd musí rozhodnúť, či vykoná dôkazy alebo predvolá účastníkov konania na ústne pojednávanie, ak rozhodne, že ho uskutoční. Vzhľadom na dôležitosť rýchleho konania súd musí uskutočniť pojednávanie do 30 dní od predvolania účastníkov konania. Ako už bolo uvedené v oddiele 5.2, v článku 14 ods. 2 sa stanovuje, že niektoré lehoty môžu byť predĺžené, no iba za výnimočných okolností, a vzťahuje sa to aj na 30-dňové lehoty ustanovené v článku 7. Keďže

⁽³⁵⁾ Pozri aj odôvodnenia 5, 7 a 8.

⁽³⁶⁾ Pozri odôvodnenie 22.

⁽³⁷⁾ Pozri odôvodnenie 27.

zámerom je, aby sa všetky kroky ESCP uskutočnili čo najrýchlejšie, a keďže daná lehota sa uvádza ako maximálna lehota, súd môže stanoviť lehotu kratšiu ako 30 dní⁽³⁸⁾.

⁽³⁸⁾ V súvislosti so všeobecnou povinnosťou súdu zrýchliť konanie pozri odôvodnenie 23.

6

ŠIESTA KAPITOLA
Rozsudok

6.1. Vydanie rozsudku

Rozsudok vo veci pohľadávky v rámci ESCP sa vydáva v niektorej z týchto situácií:

6.1.1. Rozsudok pre zmeškanie – všeobecne

Ak odporca neodpovie na pohľadávku v lehote 30 dní od doručenia tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky a tlačiva na odpoveď, tlačiva C, súd vydá rozsudok. Takisto ak súd požiadal o opravu pohľadávky, doplňujúce informácie alebo ďalšie podrobnosti a účastník konania, ktorému bola adresovaná žiadosť, neodpovedal v stanovenej lehote, v takom prípade súd môže vydať rozsudok v prospech druhého účastníka konania. Ak samotný súd stanovil lehoty na akýkoľvek z týchto účelov, musí informovať dotknutého účastníka konania o dôsledkoch ich nedodržania vrátane možnosti vydania rozsudku v neprospech daného účastníka za týchto okolností.

6.1.2. Rozsudok pre zmeškanie – protipohľadávka

Rovnako ako v prípade hlavnej pohľadávky, ak navrhovateľ neodpovie v lehote 30 dní od doručenia protipohľadávky, súd vydá rozsudok o protipohľadávke. V takejto situácii sa predpokladá, že navrhovateľ si želá aj naďalej vymáhať hlavnú pohľadávku, čiže súd nemôže zamietnuť pohľadávku, pokiaľ si nevyžiadal ďalšie informácie od navrhovateľa po prijatí odpovede na pohľadávku. Súd musí následne určiť, ktorý spôsob

konania medzi účastníkmi je najspravodlivejší, pričom rozhodne aj o tom, či požiada o doplňujúce informácie alebo dôkazy podľa článku 7 ods. 1 alebo uskutoční ústne pojednávanie.

6.2. Rozsudok po prijatí všetkých informácií vrátane informácií získaných počas vykonávania dôkazov

6.2.1. Ak sa neuskutoční ústne pojednávanie

Ak sa súd rozhodne dospieť k rozhodnutiu na základe podstaty veci bez toho, aby uskutočnil ústne pojednávanie, či už po prijatí odpovede odporcu na pohľadávku, ak je zaslaná, alebo ak požiadal o ďalšie informácie v rámci konkrétnej lehoty a tieto informácie mu boli doručené, súd musí vydať rozsudok do 30 dní od prijatia týchto informácií. Ak súd vykonal dôkazy v rozsahu potrebnom na vydanie rozsudku, no neuskutočnil ústne pojednávanie, musí vydať rozsudok v lehote 30 dní od vykonania tohto úkonu.

6.2.2. Po ústnom pojednávaní

Ak súd uskutoční ústne pojednávanie, musí vydať rozsudok do 30 dní od dátumu ústneho pojednávania. Predpokladá sa, že súd do konca pojednávania získal všetky potrebné informácie a dôkazy na dosiahnutie rozhodnutia o podstate pohľadávky alebo protipohľadávky, ak sa nejaká vyskytuje, a v žiadnom ustanovení sa od súdu nevyžaduje, aby po

skončení ústneho pojednávania vyhľadával ďalšie informácie či dôkazy od účastníkov konania. Podľa článku 14 ods. 3 sa lehota 30 dní môže predĺžiť, no iba vtedy, ak za výnimočných okolností súd nie je schopný vydať rozsudok v lehote 30 dní stanovenej v nariadení, pričom za takýchto výnimočných okolností súd musí prijať potrebné kroky, aby bol rozsudok vydaný čo najskôr. V záujme zrýchlenia postupu môže súd samozrejme vydať rozsudok aj skôr ako po 30 dňoch, ak je na to pripravený.

6.3. Forma, obsah a doručenie rozsudku

6.3.1. Doručenie rozsudku účastníkom konania v písomnej forme

Napriek tomu, že v nariadení sa nespresňuje, že rozsudok by mal mať písomnú formu, a právne systémy členských štátov sa môžu odlišovať, pokiaľ ide o to, či v prípade pohľadávok s nízkou hodnotou sporu vyžadujú alebo nevyžadujú písomný rozsudok, zo skutočnosti, že rozsudok v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa musí doručiť účastníkom konania, nepriamo vyplýva, že by mal mať písomnú formu. Inak sa v nariadení nespresňuje žiadna konkrétna forma a obsah rozsudku a podľa článku 19 sú teda určené podľa práva členského štátu, v ktorom sa nachádza súd konajúci vo veci pohľadávky.

6.3.2. Jazyk doručovaného rozsudku

V nariadení sa síce predpisuje forma osvedčenia, ktoré musí súd vydať na žiadosť niektorého z účastníkov konania na účely uznávania a vykonávania⁽³⁹⁾, rozsudok je však samostatný. V nariadení sa neuvádza, že rozsudok by mal byť napísaný v inom jazyku, ako je jazyk súdu, ktorý ho vydáva, no keďže sa doručuje účastníkom konania, je potrebné mať na účely doručenia k dispozícii vhodné jazykové znenie, aby boli splnené podmienky príslušných právnych predpisov EÚ o tejto otázke⁽⁴⁰⁾. Ak znenie rozsudku musí byť preložené, aby boli splnené požiadavky na doručovanie písomností, je možné, že na základe uplatnenia ustanovení príslušného procesného práva bude náklady na tento úkon v prvom rade znášať osoba s právom na rozsudok, v ktorej záujme je vykonanie rozsudku. Tieto náklady možno späťne získať od dlžníka uznaného súdom v rámci trov konania.

6.3.3. Doručenie rozsudku účastníkom konania

V článku 7 ods. 2 sa ustanovuje, že po vydaní rozsudku sa rozsudok musí doručiť účastníkom konania pomocou prostriedkov doručovania ustanovených v nariadení (pozri článok 13 a oddiel 4.2.3).

⁽³⁹⁾ Pozri oddiel 8.3, pokiaľ ide o osvedčenie, a kapitolu 8, pokiaľ ide všeobecne o uznávanie a výkon.

⁽⁴⁰⁾ Pozri oddiel 4.2.3 a odôvodnenie 19.

6.4. Náklady

Rozsudok obsahuje rozkaz na uhradenie trov konania. Jedným z hlavných cieľov ESCP je zabezpečiť čo najnižšie náklady, čo je zrejmé z podmienok článku 1 a odôvodnenia 29, a preto sa v článku 16 ustanovuje, že náklady by sa nemali prisúdiť, ak sú neúčelné alebo sú neprimerané voči pohľadávke. Osobitne dôležité to je v prípade, ak je úspešný účastník konania zastúpený právnym zástupcom alebo iným odborníkom pracujúcim v oblasti práva, pretože náklady na takéto zastúpenie by mali byť prisúdené v rozsudku len vtedy, ak sú primerané voči hodnote pohľadávky a boli účelné. S prihliadnutím na danú zásadu z článku 16 nariadenia vyplýva pravidlo, podľa ktorého by sa neúspešnej strane malo v rozsudku nariadiť, aby pokryla trovy konania, pričom tieto trovy sa určujú podľa príslušných vnútroštátnych právnych predpisov. Pozri aj oddiel 3.4 tejto príručky.

7

SIEDMA KAPITOLA

Preskúmanie a opravné prostriedky

7.1. Preskúmanie podľa európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu

Článok 18 nariadenia obsahuje ustanovenie týkajúce sa preskúmania rozsudku vydaného v rámci ESCP. Preskúmanie možno uplatniť, keď je rozsudok vydaný proti odporcovi v prospech navrhovateľa alebo keď odporca vyslovil protipohľadávku a súd vydal rozsudok v neprospech navrhovateľa.

7.1.1. Dôvody na preskúmanie

Odporca, ktorý sa nezúčastnil konania, je s uplatnením príslušného konania podľa vnútroštátneho práva oprávnený podať návrh na preskúmanie rozsudku na príslušný súd členského štátu, v ktorom bol rozsudok vydaný, ak odporcovi

- nebolo doručené tlačivo na uplatnenie pohľadávky alebo v prípade ústneho pojednávania nebol predvolaný na toto pojednávanie v dostatočnom predstihu a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, alebo
- vyššia moc alebo mimoriadne okolnosti bez zavinenia na jeho strane zabránili vzniesť námietku;

pokiaľ v oboch prípadoch odporca nenapadol rozsudok, keď tak mohol urobiť prostredníctvom dostupných opravných prostriedkov alebo súdneho preskúmania podľa vnútroštátneho práva.

Preskúmanie by sa malo uplatniť do 30 dní, ktoré začínajú plynúť odo dňa, keď sa odporca skutočne oboznámil s obsahom rozsudku a mohol konať, najneskôr však odo dňa opatrení v rámci výkonu rozhodnutia, v dôsledku ktorých úplne alebo čiastočne stratil možnosť nakladať so svojím majetkom. Predĺženie lehoty nie je prípustné (článok 18 ods. 2).

Poznámka: Preskúmanie rozhodnutia vydaného v rámci ESCP podľa článku 18 sa môže uskutočniť len v členskom štáte, v ktorom bol rozsudok vydaný, bez ohľadu na to, kde sa rozsudok má vykonať.

V súvislosti s ustanovením o preskúmaní, ktoré obsahuje článok 20 EOP, Súdny dvor vo veci C-119/13, *eco cosmetics* (ECLI:EU:C:2014:2144) rozhodol, že vo veci, v ktorej neboli splnené požiadavky na doručovanie podľa článkov 13 až 15 EOP, sa článok 20 neuplatňuje, a napokon sa daná otázka musela riešiť prostredníctvom vnútroštátneho nápravného opatrenia. Toto rozhodnutie môže byť tiež relevantné pri výklade článku 18 nariadenia o ESCP.

7.1.2. Výsledok preskúmania

Ak je preskúmanie potvrdené na základe dôvodov ustanovených v nariadení, preskúmaný rozsudok je neplatný. Odporca nestráca prospech vyplývajúci z akéhokoľvek prerušenia plynutia prekluzívnej alebo premĺčacej lehoty podľa vnútroštátneho práva. Ak je preskúmanie zamietnuté, rozsudok zostáva v platnosti (článok 18 ods. 3).

7.2. Opravný prostriedok

Podľa článku 17 sa otázka dostupnosti opravného prostriedku proti rozsudku v členskom štáte, v ktorom je vydaný rozsudok, upravuje podľa vnútroštátneho práva členských štátov. Ak je dostupný opravný prostriedok, na tento prostriedok sa vzťahujú tie isté pravidlá ako na pôvodné konanie o pohľadávke. Informácie o dostupnosti opravného prostriedku a o príslušnom súde sú k dispozícii na portáli elektronickej justície.

7.3. Právne zastúpenie pri preskúmaní a opravnom prostriedku

Ustanovenia článku 10 o právnom zastúpení sa vzťahujú na súdne preskúmanie podľa článku 18 tak isto ako na pôvodné konanie o hlavnej pohľadávke a akejkolvek protipohľadávke, takže účastníci

konania nemusia mať počas takéhoto konania právne zastúpenie. Treba posúdiť, či podľa vnútroštátneho procesného práva platí rovnaké stanovisko ako v súvislosti s opravným prostriedkom proti rozsudku v rámci ESCP. Osobitný význam to má v súvislosti s prisúdením nákladov, pretože v prípade opravných prostriedkov sa podľa článku 17 ods. 2 nákladový režim vyplývajúci z článku 16 uplatňuje na akýkoľvek opravný prostriedok tak isto, ako sa uplatňuje na pôvodné konanie. Článok 16 sa takisto uplatňuje na súdne preskúmanie podľa článku 18. V tejto súvislosti je potrebné prihliadať na podmienky odôvodnenia 29, podľa ktorých akékoľvek výdavky prisúdené neúspešnému odvolateľovi musia byť primerané voči hodnote pohľadávky alebo musia byť účelné vrátane nákladov vyplývajúcich zo skutočnosti, že druhý účastník konania bol zastupovaný právnym zástupcom⁽⁴¹⁾.

⁽⁴¹⁾ Pozri aj oddiel 9.1.2.

8

ÔSMA KAPITOLA

Uznávanie a výkon

8.1. Uznávanie a výkon – všeobecné zásady

8.1.1. Zrušenie doložky vykonateľnosti

Rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke v rámci ESCP, ktorý je vykonateľný v členskom štáte, v ktorom bol vydaný, je rovnako vykonateľný v akomkoľvek inom členskom štáte. Podľa článku 20 ods. 1 nie je nutné získať vyhlásenie vykonateľnosti v členskom štáte výkonu a neexistuje žiadna možnosť spochybniť uznanie rozsudku ESCP⁽⁴²⁾. V každom prípade nie je v členskom štáte výkonu povolené žiadne preskúmanie podstaty veci. Rozsudok je vykonateľný bez ohľadu na možnosť opravného prostriedku⁽⁴³⁾. Treba však pamätať na to, že osoba, ktorá si želá vykonať rozsudok vydaný v rámci ESCP, má možnosť využiť postupy ustanovené v nariadení Brusel I (prepracované znenie).

V článku 20 ods. 2 sa ustanovuje, že súd alebo tribunál na žiadosť niektorého z účastníkov konania bez dodatočných nákladov vydá osvedčenie o rozsudku, pričom použije vzorové tlačivo D (príloha IV). Súd alebo tribunál na základe žiadosti poskytne danému účastníkovi konania osvedčenie v ktoromkoľvek inom úradnom jazyku inštitúcii Únie, pričom použije viacjazyčné dynamické vzorové tlačivo dostupné na Európskom portáli elektronickej justície. Súd nie je povinný poskytnúť preklad a/alebo

prepis textu uvedeného v kolónkach uvedeného osvedčenia určených na voľný text.

8.1.2. Vykonávacie konanie – platné právo

Podľa článku 21 sa vykonávacie konanie riadi právom členského štátu výkonu, pričom sa uplatňujú ustanovenia nariadenia o výkone a rozsudok vydaný v ESCP sa vykonáva za tých istých podmienok ako rozsudok vydaný v členskom štáte výkonu.

8.2. Požiadavky ESCP – vykonávacie konanie

Osoba, ktorá požaduje výkon rozsudku, podľa nariadenia začína postup, ktorý by mohol viesť k výkonu rozsudku ESCP, tak, že predloží autentickú kópiu rozsudku a osvedčenie o rozsudku uvedené v článku 20 ods. 2, a ak je to potrebné, preklad v súlade s právom členského štátu výkonu. Členské štáty musia poskytnúť informácie o tom, aké jazyky okrem úradného jazyka či jazykov sú prijateľné (článok 21a ods. 1). Preklad informácií o podstate rozsudku uvedených v osvedčení článku 20 ods. 2 vyhotoví oprávnený prekladateľ (článok 21a ods. 2). Informácie o tom, ktoré jazyky sú prijateľné na účely výkonu, sú dostupné na Európskom portáli elektronickej justície.

⁽⁴²⁾ Pozri aj odôvodnenie 30.

⁽⁴³⁾ Pozri článok 15 ods. 1 a odôvodnenie 25.

Účastník konania žiadajúci o výkon nemusí mať oprávneného zástupcu ani poštovú adresu v členskom štáte výkonu okrem adresy súdneho exekútora, ktorého daný účastník konania poveril samotným postupom výkonu (článok 21 ods. 3). Takisto nie je nutné, aby daný účastník konania predložil v členskom štáte výkonu akúkoľvek záruku, kauciu ani vklad ešte pred tým, ako možno uskutočniť výkon (článok 21 ods. 4).

8.3. Použitie osvedčenia o rozsudku

8.3.1. Tlačivo D

Tlačivo osvedčenia o rozsudku (tlačivo D) sa predpisuje v prílohe IV k nariadeniu. Toto osvedčenie musí vydať súd, ktorý vydal rozsudok v ESCP na žiadosť niektorého z účastníkov konania. Túto žiadosť možno predložiť hneď na začiatku konania, na tento účel je vyhradený priestor v odseku 9 tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky (tlačivo A), a takisto kedykoľvek po vydaní rozsudku, hoci sa to výslovne v nariadení neuvádza. Je žiaduce, aby osoba, ktorá žiada o výkon rozsudku v ESCP, predvídala, či bude potrebovať osvedčenie, a teda čo najskôr požiadať súd o jeho vydanie. Súd musí dôsledne vyplniť osvedčenie, pretože ide o dokument, na ktorom je založený výkon. Predovšetkým je dôležité, aby boli vložené všetky relevantné informácie, ktoré úradníkom zodpovedným za výkon umožnia skutočný výkon, a iným osobám, ktoré môžu byť pridružené, napr. personál banky, umožnia vidieť a chápať podmienky rozkazu, údaje osoby, proti ktorej sa vydáva, a sumy prisúdené v rozsudku, pričom v tlačive D je vyhradený priestor na všetky tieto položky.

8.3.2. Jazyk osvedčenia

Takisto môže byť potrebné, aby bolo osvedčenie preložené do jazyka, ktorý je vhodným jazykom v členskom štáte výkonu. Každý členský štát poskytol informácie o tom, ktoré jazyky okrem úradného jazyka či jazykov sú prijateľné na účely výkonu (pozri článok 21a). Tieto informácie sú sprístupnené na portáli elektronickej justície. Pozri aj oddiel 8.2 tejto príručky.

8.4. Zamietnutie a obmedzenie výkonu

8.4.1. Zamietnutie výkonu za výnimočných okolností

Podľa článku 22 súd v členskom štáte výkonu zamietne výkon rozsudku, pretože je nezlučiteľný s predchádzajúcim rozsudkom vydaným v ktoromkoľvek členskom štáte alebo v tretej krajine za predpokladu, že:

- sa predchádzajúci rozsudok týkal toho istého predmetu sporu medzi tými istými účastníkmi konania a splňa podmienky potrebné na jeho uznanie v členskom štáte a
- proti nezlučiteľnosti rozsudku s predchádzajúcim rozsudkom nebola a nemohla byť vznesená námietka v konaní ESCP v členskom štáte, ktorý vydal rozsudok.

8.4.2. Postup pri napadnutí výkonu rozsudku

V nariadení sa neustanovuje postup pri podaní žiadosti na súd s cieľom napadnúť výkon rozsudku z dôvodu nezlučiteľnosti a táto záležitosť sa má riadiť procesným právom dotknutého členského štátu. Za bežných okolností je podobne možné, aby súd v danom členskom štáte na základe vnútroštátneho práva zamietol alebo zastavil výkon, pokiaľ sumy prísúdené v rozsudku ESCP boli zaplatené alebo rozsudok bol iným spôsobom uspokojený.

8.4.3. Prerušenie alebo obmedzenie výkonu rozsudku

Podľa článku 23 môže súd alebo iný príslušný orgán v členskom štáte výkonu v prípade, ak účastník konania, proti ktorému je nasmerovaný výkon rozsudku vydaného v ESCO, napadol rozsudok alebo ak je takéto napadnutie⁽⁴⁴⁾ stále možné, alebo ak účastník konania podal návrh na preskúmanie podľa nariadenia, na návrh tejto strany:

- obmedziť vykonávacie konanie na ochranné opatrenia, ako zmrazenie bankového účtu alebo plátov a miezd,
- podmieniť výkon poskytnutím takej záruky, akú stanoví, alebo

- za výnimočných okolností vykonávacie konanie prerušiť, t. j. pozastaviť ďalší postup počas konkrétneho alebo obmedzeného obdobia.

8.5. Uskutočnenie výkonu rozsudku ESCP

8.5.1. Kroky výkonu

Získanie rozsudku a osvedčenie v ESCP je prvý krok k skutočnému výkonu povinnosti, v súvislosti s ktorým bol vydaný rozsudok. S cieľom zabezpečiť splnenie predmetnej povinnosti je potrebné prijať ďalšie kroky na zaistenie úhrady alebo uskutočnenia úkonu, ak osoba, proti ktorej je vydaný rozsudok, sa dobrovoľne neriadi rozsudkom tak, že vykoná úhradu alebo uskutoční úkon alebo sa zdrží činnosti v súlade so súdnym rozkazom, pričom v takom prípade je potrebné uplatniť skutočné opatrenia na výkon rozsudku.

8.5.2. Orgány a agentúry presadzovania práva

Na zabezpečenie výkonu rozsudku je nutné poveriť orgány alebo agentúry v členskom štáte výkonu, ktoré majú právomoc prijať opatrenia na výkon rozsudku. Ich súčasťou môže byť zaslanie dokumentov a pokynov súdu

⁽⁴⁴⁾ Význam slova „napadnutie“ tu zahŕňa opravný prostriedok proti rozsudku, ak je takýto opravný prostriedok možný podľa práva členského štátu sídla súdu, ktorý vydal rozsudok, a napadnutie z dôvodu nezlučiteľnosti vymedzenej v článku 22 nariadenia. Keďže preskúmanie podľa článku 18 nariadenia sa výslovne uvádza v článku 23, táto situácia nie je zahrnutá do významu slova „napadnutie“ podľa článku 23.

v členských štátoch, v ktorých výkon zabezpečuje súd, prípadne ich zaslať súdnym exekútorom, ktorí prevezmú zasielanie pokynov v mene klientov žiadajúcich výkon rozsudkov. Údaje súdnych exekútorov v jednotlivých členských štátoch a informácie o výkone rozsudkov možno nájsť na vnútroštátnych webových sídlach, ako aj na portáli elektronickej justície.

uzavretý na súde alebo tribunále počas ESCP, ktorý je vykonateľný v členskom štáte, v ktorom sa konanie viedlo, sa uzná a vykoná v inom členskom štáte na tom istom základe ako rozsudok v ESPC. Ustanovenia o uznávaní a výkone rozsudkov ESCP opísané v predchádzajúcich odsekoch sa uplatňujú primerane (*mutatis mutandis*).

8.5.3. Jazykové otázky – praktické dôsledky výkonu rozsudkov

Účastník konania, ktorý žiada výkon rozsudku, by mal pamätať na to, že otázka jazyka sa môže vyskytnúť ako praktická, ako aj súdna požiadavka. Napríklad ak sa podľa vnútroštátneho práva platného pre výkon rozsudkov musia písomnosti doručiť do iného členského štátu odporcu, od ktorého sa žiada výkon, uplatnia sa jazykové požiadavky uvedené v nariadení o ESCP a nariadení o doručovaní písomností. Okrem toho treba pamätať na to, že súdy, súdni exekútori a iné subjekty zapojené do výkonu, musia rozumieť podmienkam rozsudku a osvedčenia, aby mohli účinne uskutočniť výkon. Platí to aj pre subjekty, ktoré sa môžu zapájať ako tretie strany, napr. osoby v bankách a iní držiteľia majetku danej osoby, od ktorej sa žiada výkon rozsudku vydaného v jej neprospech.

8.6. Výkon súdneho zmiernu

V článku 12 ods. 3 sa ustanovuje, že súd alebo tribunál sa počas konania snaží dosiahnuť zmier medzi účastníkmi konania. V súlade s článkom 23a nariadenia o ESCP zmier schválený súdom alebo tribunálom alebo

9

DEVIATA KAPITOLA

Záverečné ustanovenia

9.1. Právne zastúpenie

9.1.1. V ESCP sa nevyžaduje vymenovanie právneho zástupcu

V článku 10 a odôvodnení 15 sa uvádza, že zastúpenie právnym zástupcom nie je povinné, takže pre ESCP sa žiadne pravidlo v tejto otázke podľa vnútroštátneho práva členského štátu neuplatňuje. Podobne v článku 21 ods. 3 písm. a) sa jasne uvádza, že pri výkone rozsudku v ESCP sa nevyžaduje, aby účastník konania mal oprávneného zástupcu v členskom štáte výkonu. Netýka sa to zapojenia zástupcov, ktorí skutočne vykonávajú opatrenia na zabezpečenie výkonu v danom štáte, ako sú „huissiers de justice“, „deurwaarders“ či „messengers at arms“. Dôvodom na nevyžadovanie právneho zastúpenia je znížiť náklady na súdne spory.

9.1.2. Dôsledky vymenovania právneho zástupcu na náklady

Účastník konania, ktorý zvažuje, či pri riešení pohľadávky v ESCP vymenuje právneho zástupcu, by mal pamätať na to, že aj ak je pohľadávka úspešná a povedie k rozsudku, hrozí, že súd neumožní spätné vymozenie nákladov na vymenovanie právneho zástupcu od druhého účastníka konania, pretože podľa článku 16 súd nesmie prisúdiť náklady, ktoré sú neúčelné alebo neprimerané voči pohľadávke. V odôvodnení, v ktorom sú vymedzené ciele ESCP vrátane potreby zabezpečenia jednoduchosti

a nákladovej účinnosti, sa uvádza, že súd by mal pri posudzovaní toho, či sú náklady primerané voči pohľadávke, prihliadať na skutočnosť, že druhý účastník konania, a konkrétne účastník konania, pre ktorého je vydaný rozsudok priaznivý, bol zastúpený právnym zástupcom.

9.2. Informácie a pomoc

9.2.1. Všeobecné informácie

V nariadení o ESCP sú rôzne ustanovenia o tom, aké informácie majú poskytovať členské štáty o rôznych hľadiskách ESCP. Podľa článku 24 sú členské štáty povinné spolupracovať, predovšetkým prostredníctvom európskej justičnej siete v občianskych veciach, s cieľom poskytovať širokej verejnosti aj odborným kruhom informácie o ESCP. Konkrétne sú členské štáty podľa článku 25 povinné poskytnúť Európskej komisii informácie o týchto hľadáiskách ESCP:

- ktoré súdy majú rozhodnú právomoc na vydanie rozsudku v ESCP,
- komunikačné prostriedky prijateľné pre členské štáty pri prijímaní tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky v ESCP,
- orgány alebo organizácie oprávnené poskytovať praktickú pomoc v súlade s článkom 14,

- prostriedky elektronického doručovania a komunikácie dostupné a prípustné v súlade s článkom 13 a osoby alebo druhy profesií, ak také existujú, ktoré majú právnu povinnosť prijať doručované písomnosti alebo iné formy komunikácie,
- súdne poplatky v ESCP alebo ako sa vypočítajú, ako aj spôsoby platby v súlade s článkom 15a,
- či je možné podať opravný prostriedok a ak áno, lehota, v ktorej musí byť podaný opravný prostriedok,
- postupy na uplatnenie preskúmania stanoveného v článku 18 a súdy alebo tribunály príslušné na takéto preskúmanie,
- jazyky, v ktorých je prípustné osvedčenie o rozsudku v ESCP podľa článku 21a ods. 1,
- príslušné orgány, pokiaľ ide o výkon, a príslušné orgány na účely článku 23,
- príslušné orgány v členských štátoch, pokiaľ ide o výkon, vrátane vydania akéhokoľvek rozkazu na pozastavenie alebo obmedzenie výkonu,;

a takisto sú povinné oznámiť akékoľvek neskoršie zmeny týchto informácií. Komisia musí sprístupniť tieto informácie verejnosti. Vykonáva to najmä prostredníctvom portálu elektronickej justície.

9.2.2. Informácie a pomoc pre účastníkov konania

Okrem všeobecných informácií, ktoré sa majú poskytovať o fungovaní ESCP, sa účastníkom konania musí poskytovať pomoc a informácie počas všetkých fáz konania. Tieto fázy zahŕňajú:

- podľa článku 11 sa účastníkom konania musí poskytnúť praktická pomoc (pozri oddiel 3.1 tejto príručky),
- podľa článku 12 musia súdy, ak je to potrebné, poskytnúť účastníkom konania informácie o procesných otázkach (pozri oddiel 5.6.2 tejto príručky),
- podľa článku 14 musia súdy informovať účastníkov konania o dôsledkoch nesplnenia akejkoľvek lehoty stanovenej súdom (pozri oddiely 4.6, 5.2, 5.7 a 6.2.2 tejto príručky).

Takisto treba pamätať na to, že členské štáty musia zabezpečiť dostupnosť tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky (tlačivo A) na všetkých súdoch a tribunáloch, na ktorých možno začať ESCP.

9.3. Preskúmanie ESCP

V súlade s článkom 28 nariadenie podlieha preskúmaniu do 15. júla 2022. V správe Komisie by sa malo preskúmať fungovanie ESCP vrátane týchto prvkov: a) posúdiť, či finančný limit z článku 2 ods. 1, ktorý je od 15. júla 2017 stanovený na 5 000 EUR, je primeraný dosahovaniu cieľa na dosiahnutie spravodlivosti pre občanov a malé a stredné podniky v cezhraničných veciach; a b) posúdiť, či je vhodné rozšíriť rozsah pôsobnosti ESCP, najmä na mzdové pohľadávky, aby sa uľahčil prístup k spravodlivosti pre zamestnancov v cezhraničných sporoch.

Referenčný materiál a odkazy

Európsky portál elektronickej justície je jednotné miesto so všetkými relevantnými informáciami o ESCP. Spoločnú zodpovednosť za poskytovanie informácií o ESCP nesú členské štáty a Európska komisia.

A) Tlačivá, ktoré sa musia používať v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu

https://e-justice.europa.eu/content_small_claims_forms-177-sk.do

B) Vnútroštátne informácie o využívaní konania vrátane príslušných súdov a ďalších informácií v súlade s článkom 25

https://e-justice.europa.eu/content_small_claims-354-sk.do

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v znení pozmenenom nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2421 zo 16. decembra 2015, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, a nariadenie (ES) č. 1896/2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze.

PRINT	ISBN 978-92-76-08289-7	doi:10.2838/24534	DS-01-19-470-SK-C
PDF	ISBN 978-92-76-03894-8	doi:10.2838/8960	DS-03-19-355-SK-N

Povolenie na akékoľvek používanie alebo rozmnožovanie fotografií alebo iných materiálov, ktoré nie sú chránené autorskými právami EÚ, sa musí žiadať priamo od vlastníkov autorských práv.

Fotografia na obálke: © Shutterstock

Fotografie vo vnútri: pp. 6, 8, 16, 21, 29, 55, 59, 65 © Shutterstock / pp. 15, 21, 52, 66 © Unsplash / pp. 30, 37, 38, 41, 46, 51, 56, 60, 69 © Pexels

© Európska únia, 2019

Rozmnožovanie je povolené, len ak je uvedený zdroj.

Ďalšie informácie o civilnej justícii v EÚ nájdete na európskom portáli elektronickej justície:
<https://e-justice.europa.eu/home.do?plang=sk&action=home>

Sledujte nás

<https://www.facebook.com/EUJustice/>

https://twitter.com/EU_commission

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

Európska justičná sieť v
občianskych a obchodných veciach

